

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-ut 25.
Fiókkiadóhivatal: Museum-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Egész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

Zörög a haraszt.

Budapest, február 26.

(v.) Két helyen is zörög immár a haraszt, jeléül annak, hogy háborus szelek fútnak csakugyan. Hogy mire kitavasodik, nyilván mozgósítunk és belerohanunk eszeveszetteen egy haszontalan vállalkozásba, arra tegnap óta kaptunk bizonyítékot kettőt is. Az egyik bizonyíték egy válasz, amelylyel valaki adós maradt; a másik egy kérdés, amelyre igenis adtak feleletet. Jelentős dolog mind a kettő. S a magyar közvéleménynek kötelessége, hogy ezeket a végzetes fontosságú előjeleket a maguk értéke szerint mérlegelje.

Nehogy egy percig is kétség legyen ez irányban, sietünk kijelenteni, hogy a szívet szorongató, baljóslatu valóság kiderítésében semmi része nincs a magyar delegációnak. Ez a testület vak is, süket is, néma is. Egy világháború meginduló hullámzajlása közepette nem törődik semmivel, csak a saját léha torzsalkodásaival. Nem látja, hogy egy világháború bomlaldozik körülötte. Nem hallja a közelgő világháború földalatti morajlásait. S bár érzi a saját lábai alatt a talajnak vulkánikus remegését, nem kérdezi sem magától, sem másoktól, miféle veszély környékezi s hogyan, merre lehetne előle menekülni. Neki csak egy gondja van: a párt-intrikák hitvány fonalának továbbzövezése. Ez köti le minden figyelmét s egész értelmi erejét. A nagy világproblémára, amelynek félelmes viharfelhői villámterhesen fornyosulnak fölötte, rá sem hederít, mert abban nem kínálkozik anyag a cselszövése, a gáncsvetése és, ami fő: a frázisfaragásra. Nyomorultabb szatócslélek még sohasem kucorgott parlamenti testületben, mint ebben a degenerált torzképében a hajdan oly éber és elmesélegációknak. Ha ezek az urak maholnap visz-

szajönnek Bécsből s a magyar közvélemény faggatóra fogja őket, hogyan végezték a külügyi ellenőrzés tisztét, amelyet az alkotmány rájuk bízott, vajjon hogyan fognak beszámolni küldetésükről? Mivel fogják menteni megfoghatatlan közömbösségüket a nemzet ama jogos aggodalmával szemben, amelyet a hadi előkészületek országszerte keltenek? Hogyan fognak helytállani azért, hogy négyheti delegációzás után a közvélemény semmi, de semmi tájékoztatást nem kapott a fenyegető külpolitikai bonyodalmak felől? Heteken át naponként olt ült velük szemben Goluchowski és némán mosolygott rájuk. Heteken át naponként ott ültekők Goluchowski szemközti és bambán mosolygott rája. Mosolyváltásokkal intézték el a külpolitikai lelkiismeretnek rájuk ruházott feladatát. Hazajövet csak a Goluchowski szakálláról tudnak beszélni; arról, hogy a Goluchowski koponyájában nem gomolyognak-e véres, kárhozatterhes gondolatok, halovány sejtelmük sincsen.

No de azért mégis megtudtuk, hogy háborus szelek fútnak. Elvégezte a magyar delegáció dolgot egy angol képviselő s egy magyar újságíró. Az angol képviselő, Campbell-Bannermann, az éjjel kérdést intézett az angol kormányhoz, tehet-e közléseket a parlamentnek a Balkánon fenyegető háborus bonyodalmak mibenlétéről? Balfour miniszterelnök kitérő választ adott, egy sornyi volt az egész felelet. De ez az egy sor elegendő arra, hogy a magyar nemzetet a legnagyobb nyugtalansággal töltse el. Azt mondta Balfour, hogy közérdekből mostanában nem adhat felvilágosítást a kérdésben. Az angol parlamentnek ez elég volt. Nekünk is elég, sőt sok is. Megtudunk belőle annyit, hogy a Balkánon készül valami, amiről most nem lehet beszélni még Londonban sem. A Goluchowski lekötözött mosolygása tehát ezt

a sötét titkot rejtegeti. Ha egy diplomata mosolyog, akkor nincs jókedve, ellenben van rá nagy oka, hogy a rosszkedvét senki ne gyaníthassa. Balfour figyelmes kollegája Goluchowski. Diskrét hallgatásával nagy előzenyírást tanúsított iránta. Annyira nem ment a kollegális szívességekben, hogy valótlanságot mondjon a saját parlamentjében. De element odáig, hogy elhallgatta a valóságot, jelezve azt, hogy van egy valóság, amelyet el kell hallgatni.

Hogy ez az elhallgatott valóság micsoda, azt az említett magyar újságíró derítette ki. Jutalmazuk elismerésünkkel ezt a névtelen napzsámogatást a közéletnek, aki miáltal a nagyképű delegátus urak elbűvölten meresztették szemüket a Goluchowski mosolyára, megértette a közvélemény szorongó érdeklődését s egyre fokozódó aggodalmát és fel fogta, hogy a magyar nemzetnek joga van megtudni, mely sorsot szánták neki annak az igazi hatalomnak az intézői, amelynek a delegáció az árnyékával éri be. Elment hát a külügyi hivatalba, tolmácsává tette ott magát a nemzet jogos kíváncsiságának s felvilágosítást követelt a legelőbb kérdéssről, hogy a tájékoztatást aztán továbbadhassa. Egy szó, mint száz: a fakó és névtelen újságíró elvégezte azt a dolgot, amelyet a nagynevű és nagyképű delegációnak kellett volna elvégeznie. És sikeresen végezte el. Elmondták neki, hogy igenis tavaszra előrenyomulunk a Balkánon, elmegyünk Mitrovicáig, folytatjuk a térfoglalást, ha a forrongás hullámgyűrűi behatolnak Boszniába is. Ha, — ha behatolnak. Tartunk minden fogadást, hogy majd csak behatolnak. Aki Mitrovicáig akar előnyomulni, majd tesz róla, hogy egy-két hullámfodor tulcsapjon a bosnyák határcölöpökön. A guruló ezüstforint majd elvégzi ezt, amint elvégezte an-

TÁRCA

Sursum corda.

(Bemutató a Nemzeti Színházban.)

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: **Abrányi Emil.**

Nagyon sokig utópia marad még, hogy az emberek úgy szeressék egymást, ahogy Jézus kívánta. Sokáig utópia marad még, hogy életünket az altruizmus alapján rendezzük be; hogy életünk minden pillanatában készek legyünk segíteni másokon, akik támogatásunkra rászorulnak; hogy jövedelmünk fölfelezését, ha gazdagok, sőt tulajdolgok vagyunk, odaadjuk a szűkölködőknek, az árváknak, a betegeknek, az elhagyott aggyasztánoknak, a védtelen özvegyeknek; hogy a rangnál, a pozíciónál, a kaszt-érdekekétől többre becsüljük az abszolút emberit, az emberi lélek nagy és tiszta szolidaritását; hogy erősebbek legyünk konok előítéleteinknél és elfogultság nélkül szorítsunk kezét a szegény emberrel, ha ez a szegény ember jó és becsületes, — vorakodás nélkül, az álszemérem finnyás pirulása nélkül emeljük magunkhoz az alacsonyabb sorban született embertársat, ha ebben az alacsony sorban született embertársban megvan a lélek nemessége, megvan a kifogástalan tisztesség, megvan az erkölcs szépsége és a műveltség csiszoltsága; hogy több legyen bennünk a jóakarattal, a gyöncsöség, a szánalom, mint a gőg, az önzés, a hiúság; hogy a hatalmat ne magáért a hatalomért szeressük, hanem azért, hogy men-nél több jót tehessünk másokkal; hogy dics-vágyunkkal ne a magunk brutális érdekét tápláljuk, hanem az emberiség haladását; hogy a legmagasabb rangban, a legfényesebb helyzet-

ben se legyünk mások az emberiség hatalmas és nagylelkű szolgáinak.

Tökéletes egyenlőség nem lehet a földön, amíg a természet egyenlőtlenül osztja ki közünk a fizikai erőt és a szellemi képességét. De mindnyájan egyenlők lehetünk a méltányosságon és a szereteten. Mindnyájan egyenlők lehetünk abban, hogy ne nézzünk le senkit, aki embernek született; hogy részvétlenül ne nézzük senkinek a pusztulását; hogy emberiségben bánjunk mindenkiel, aki erre rászóll; hogy emberi sorsot biztosítsunk mindenkinek, akit az élet törvénye — hozzánk hasonlóan — erre a világra hozott. Nem szükséges, hogy a természet korlátján kívül még a társadalom is mindféle választalat állítson ember és ember közé rang, osztályérdek, felekezeti és a szűkkeblűségnek, az elfogultságnak, a buta haságnak mindenféle címén. A sok egyenlőség középette van egy igazi, egyszerű és megvalósítható egyenlőség: az emberszeretet. Ez az egyenlőség nem veszedelmes, ez az egyenlőség nem okoz felfordulást, sőt a társadalmi erők egyensúlyát semmi sem biztosíthatja jobban ennél az egyenlőség-nél. Ettől függ az egész jövőnk. Va óságos harmónia csak akkor lesz a társadalomban, akkor lesz a haladás igazán hatalmas, akkor lesz az emberség élete igazán szép és boldog, ha ez az egyenlőség megvalósul.

Milyen egyszerű és világos ez a tanítás! S mekkora szegény és gyalázat, hogy a középkorból rák maradt haszontalan korlátok többsége még mindig fennáll; hogy az emberszeretet mint szép theoria uralkodik az antihológiában és az előnki megnyitó-beszédekben, de a gyakorlat lépten-nyomon arculverit és megcsufolja; hogy a praktikus emberek, akik a társadalmat vezetik és a hatalmat gyakorolják, még mindig szánszózó gunymosolyal néznek azokra, akik a szeretet nagy erejével akarják átalakítani a világot; még mindig utópiának nevezik azt, ami-

nel szebb, igazabb, emberhez méltóbb feladat nincs és amit olyan könnyen meg lehetne való-sítani: egy kis jóakarattal, a szívnek egy kis nemességgel.

Mindamellott nagy forrongás mutatkozik az Európát domináló keresztény társadalomban. A kereszténységnek egy új renaissance-a ké-zul és a régi apostolok szerepét most az irodalom vette át. Az új evangélium onnan árad felénk legerő-sebben, ahol a kasztrendszer, a felekezeti, a politikai és lelki elnyomás a legnagyobb: Orosz-orzágból. Az ember emancipációját a modern orosz költők hirdetik legbanyosabban és élükön Tolstoj áll, a szent szinódus kiátkozottja és az emberség jöveteje. A megváltásra szomias elmék minde felé visszhangot adnak az új evangélium tanításaira és a lelki forradalom széles hullámok-ban terjed Európászerte. Magyarországra, ahol veráltak és szerencsétlen közjogi helyzet minden érdeklődést a politika számára monopolizál, csak gyöngö gyűrűcskéknak jutnak el ebből a egyszerű hullámverésből. De a gyűrűcskéknél itt vannak és azt bizonyítják, hogy a magyar lélek is ki akarja venni a maga szerényebb részét ebből a világra-szólo mozgalomból.

Érdekes véletlen, hogy gróf Baththyány Ervin csak az imént tört láudsát az ideális anarchia mellett és ezt a fejtegetést nyomon követi a *Sursum corda*, *Bosnyák* Zoltán színműve, ahol a darab főalakja, gróf Gyulaffy László, lábbal tipor minden előítéletet, követeli magának a szabad ember minden jogát és büszke családi hagyományokkal szemben a polgári munka és az abszolút emberszeretet pártjára áll.

Még ennél is érdekesebb, hogy az ideális anarchiáról nem hivatásos bölcselet, nem ex offo tudós értekezik, hanem egy mágnás, akinél ez a fejtegetés uri passzióknak tűnik föl; és az új evangélium egyik nevezetes témáját nem egy merész irodalmi bohém viszi a színpadra, hanem egy előkelő miniszteri hivatalnok, akinek a

nak idején Dalmáciában. Ismerjük a régi osztrák receptet. S aki nem ismerte volna, az megismerhette a Szilágyi Dezső siron-tuli leleplezéseiből. Apró vérfürdőket könnyű megrendelni, ha az ember ürügyet keres arra, hogy nagyobb vérfürdőket rendezhessen. Ma még minden csendes Boszniában, mert a téli hadjárat kényelmetlen s kockázatai fokozottak. De várjunk csak hóolvadásig. Akad majd akkor néhány jószívű arnauta, vagy egy-két kegyes komitáció, aki jó pénzért és szép szóért betör Boszniába és felkoncol egy csomó bennszülöttet. Akkor aztán kibontjuk a zászlót s kardot ragadunk. Teringettét, nagyhatalom volnánk vagy mi, megtorlatlanul tehat az ilyen betöréseket nem hagyhatjuk. Ürügy az előnyomulásra olcsón kapható a Balkánon mindenkor. Maga az előnyomulás néha drágább multság szokott lenni. Találkozik majd Mitrovica körül is egy új Hadsi Lojza, aki élére áll a zendülőknek, akik halál-megvetéssel készek megvédeni szabadságukat s házi lüzhelyük biztonságát.

Ugy látnuk, elvégzett dolog, hogy bele-megyünk a kalandba. Lesz vérontás bőven és temérdek pénzpocsékolás. Idebiggyeszte-nek déli határainkra még néhány millió dél-szlávot. Hadd vastagodjék a szláv gyűrű a magyar néptörzs teste körül. Mint óriás kigyó, úgy övezzen bennünket a szláv faj, övezzen és szorítson. Megválnak, ficánkol-e akkor is olyan vakmerően ez a rebellis néptörzs. Két-öt nyereséggel biztat ez a terjeszkedő politika. A Habsburg-hatalom kibővül jó nagy darab területre s a megnagyobbodott birodalomban jól megcsökken a magyarság arány-száma. Így ültetik át a chlopy-i hadiparancsot a külpolitikába.

És a magyar delegáció mindezt nem látta meg, nem akarta meglátni. Egy angol képviselő és egy magyar újságíró révén kell e nemzetnek megtudnia, mifele veszedelmekbe sodorja őt a bécsi kéz. Hogy a kormánypartíi delegátók nem faggatták a külügyi kormányt, még megértjük valahogy. De mért hallgatott a delegáció ellenzéke is? Ezt majd szamonkéri tőle a nemzet közvéleménye.

A delegáció.

Ludapest, február 26.

A magyar delegáció ma befejezte érdemleges munkáját. Az utolsó napon két momentum volt

dramáirás nem kenyeré s akít dilettánsnak szokás nevezni azokban a kávéházakban, ahol a hivatásos tollforgatók jelesebbjei pikkoloznak.

Mit következtessünk ebből a jelenségtől? Azt következtessünk-e, hogy nálunk a nagy, kitűnő és hivatásos elmék nem reagálnak az új század riadó szótára, hanem a hatalmas áramlatokból fakadó témákat műkedvelőknek engedik át? Következtessünk akármit; előttem csak tiszteletreméltóbbá teszi a *Svarum corda* szerzőjét az a tény, hogy szolgálatkés dramáiról főekönysé-gét ezuttal Tolsztoj és Gorkij rendelkezésére bocsátotta és ettől a szilárd elhatározásától se miniszteri hivatalának a disze, se az a bűszke tudat nem táutorította el, hogy ott ülhet a gentry-kaszinó nemes és lovagias tagjai közt.

Bosnyák Zoltán lelkesében szimpatikus hírok vannak és ezek a hírok minden nagyobbsszerű hanghullám befolyására indulatos rezzebe jönnek. Több évvel ezelőtt Dumas és Ibsen hatottak rá. Az asszony problémája ingerelte. A profán szerelem mélyiségeit kutatta. Ebben az időszakban a drámáirás külsőségeiben is mintaképeinek a technikájához simult; nagy súlyt helyezett a cselekvés esztendő bonyolítására és kereste a meglepet. Most még nemesebb befolyásoknak hódol. Most a legmagasabb ideális régióba emelkedett, ahol az érzékiség szinte sem-mivé lesz az eszmék tüzetén; ahol evangéliumi igazságok ragyognak a szűziesen tiszta, atmoszférában.

Aki ezekben a magasabb régiókba lép, az eleve lemond bizonyos technikai előnyökről, a drámái hatás bizonyos mesterfogásairól. Az csak a maga erős és fényes tendenciáját akarja átér-tetni velünk és elegendőnek tartja, hogy egyszerű, majdnem átlátszó cselekvés keretében, széles, markáns vonásokkal rajzolt alakokat vezessen elénk. Ilyen alak *Aron*, az orthodox rabbi és ennek a megfelelő pendantja, özvegy gróf *Gyulaffy* Gézáé. Mindkettő makacs, javíthatatlan ellensége a hala-

érdekesebb; a hadügyminiszter ismeretes nyilatkozatai után *Kubinyi* Géza átírta mollba azt a nagyon is kuruc nótát, melyet a tengerészeti al-bizottságban magyar virtussal fújt el és aztán gróf *Apponyi* Albert is szalonkabátot vett föl a minapi kuruc-menete helyett. Hogy *Kubinyi* Géza más nótát fújt, vagy legalább másképpen fujta a régít, az elvégre érthető. Kielégíthették a *Pitreich* nyilatkozatai, hiszen másokat is kielégítettek. De gróf *Apponyi* Alberten már megint csodálkozni kell. A minap a magyarságnak a közös hadseregben való erőteljes térfoglalását hirdette, ma már csak azt kérte határozati javaslatában, hogy a „magyar-orosz” ezredekben az ezrednyelv megállapításá-nál elsősorban a magyar államnyelv tudása ven-dendő figyelembe és csak azoknál, akik azt nem bírják, a nem-magyar államnyelv. Mit akar ezzel *Apponyi*? Valami újat? De hiszen ma is ez a helyzet. A közös hadügyminiszter nyugodt lélekkel elmondhatja, hogy a magyarországi ezred-ekben az ezrednyelv megállapítása most is úgy tör-ténik, ahogyan *Apponyi* kívánja. Vagy mást akart *Apponyi* kérni, vagy rosszul ismeri a mai állap-ot, de így az ő határozati javaslata nem igen érthető. A minapi kardcsörtetés után ez a mai ki-vánság úgy fest, mint ha a megriadt elefántvadász elindulna legyeket fogdosni. Ez is időtöltés lehet, de némiképpen meglepő.

A mai tanácskozásról tudósítunk a követ-kező:

Bécs, február 26.

A magyar delegáció ma délelőt folytatja tanácsko-zását. Elsősorban *Ugron* Gábornak az ezrednyelv megállapítására vonatkozó határozati javaslata ke-rült sorra.

Jekelfalussy Lajos altábornagy felvilágosításul kifejti, hogy a legénység szempontjából nincs szó ezrednyelvről. Annak megállapítása csak a tisztekre nézve szól, hogy a tisztek sa ártásak el azt a n elvet, amelyen az ezred legénységének legalább 20 száza-léka beszél. Miatán azonban némely kiegészítő-kerület területén a legénység négy nyelvet is b szél, az elő-léptetési szabályzat értelmében a tiszteknek e nyelvek közül legalább egyet tudniok kell. A legénységet nem az ezred nyelvén oktatják hanem azon a nyelven, amelyen a katona beszél. Amely ezredben kő ön éle anyanyelvű legénység van, ott egyes csoportokat állítanak össze és ezeket oktatják együtt a saját anyanyelvűsűn. Ez a kérdés a csapatok beszervezését illeti s azért kéri *Ugron* határozati javaslatának mel-klzését.

Gróf *Apponyi* Albert a nyert felvilágosítások uán belátja, hogy *Ugron* határozati javaslata eredeti a akájában nem fogadható el, mert az azon alaput, hogy minden ezredben egy ezrednyelv állapítatik meg; a következő határozati javaslat elfogadását a anja:

A magyarországi ezredekben az ezrednyelv meg-állapításánál, így a legénységnek oktatási és kép-zési nyelv szempontjából való osztályozásánál első-

dásnak, az igazi emberszeretnek. Az egyik mind-ent lenéz, ami kívül áll az ő-testamentomon; a másik mindent megvet, ami kívül áll az arisztokrácia mohos bástyáin. Az egyik a vallás orthodoxiáját, a másik a rendiség orthodoxiáját képviseli. Ezek-kel szemben áll gróf *Gyulaffy* László, a kevély mágnásszönyv unokaöccse, és *Eszter*, a gögös rabbi leánya. László mindjárt az első pillanatban úgy áll előtünk, mint az emberszeretet rajongója, mint az emberi szabadság hőse. Megszereti a rabbi leányt és elveszi feleségül. Nem fél, nem esügged, nem haboz. Lemond a gazdagságról és bátran kezd új életet a szegény, a küzdő, a szab-ad, a munkás emberek sorában. Egyenesen röp-ül a célja felé, mint a nyilvessző. *Eszter* is mindjárt az első pillanatban átengedi magát *László* szerelmének és egy madonna szelidségével, egy édes vértanúságra vágyó mártyr megadásával megy a testvére olvadt ideális férj oldalán. *Richard* atya, a jezsuita páter, aki egyháznak akarja megszerezni a *Gyulaffy*-vagyon, szintén minden komplikáció nélkül képviseli a jezsuita-típust, a beszédben végtelenül simát, az akarat-ban és cselekvésben határtalanul kíméletlent. (De *Bosnyák* rendkívül kíméletlen, szinte félték óva-tossággal nyult ehhez az akhoz.) *Veldner*, a bókher-fiu, *Ezter* unokaöccse, aki szocialistá-nak csap föl, ezt az általakulását hasonló-képpen nagyobb lelkiere nélkül hajta végre a második felvonásban. Meglepetést csak *Alce* grófnő, *László* unokahuga okoz. A darab elején úgy viseli magát, mint egy könnyelmű, felületlen mágnás-kisasszony, a darab közepén komoly szerelme-sé válik (*László*ba szerelmes) és a darab végén mint apáca jelen meg, aki testvéri szeretettel ápolja *László* beteg feleségét.

A darabnak ez a világos, egyszerű menete az érdekesített konfliktusokat és a jellemrajz művészi árnyalását jóformán kirekeszti. Drámaibb lüktetést csak a *László* és az özvegy grófné közt kifejlődő és minduntalan összezapó küzdés hoz a

szorban a magyar államnyelv tudása veendő figyelembe és csak azoknál, akik azt nem bírják, a nem-magyar anyanyelv.

A határozati javaslat felett vita indult meg, amelyben résztvettek *Okolicsányi* László, *Münnich* Aurél előadó, *Bolgár* Ferenc gróf *Kegelevich* István és *Hegedűs* Sándor, akik *Kegelevich* kivételével, vala-mennyien hozzájárultak gróf *Apponyi* Albert indít-ványához, melyet az a bizottság többsége is magáévá tett *Ugron* Gábornak határozati javaslatával szemben.

Következik a tengerészeti albizottság jelentésének tárgya sa.

Gróf *Teleki* Sándor előadó ismerteti a haditen-gerés-et költségvetését.

Báró *Dániel* Ernő elismeri, hogy a haditenge-részet vezetősége folyton javítani akar azon hátrányon, amely Magyarországot eddig ama körülménnyel fogva érte, hogy a szállatásokról nem részesedett a kvóta arányában. Amikor a költségvetés 50 millióra terjed, amiből Magyarország a kvóta szerint tizenhét millió koronával jár, akkor, amikor e tizenhét millióval szemben a haditengerészet vezetősége maga kimu-talja, hogy Magyarorszába csak 5 millió kerül vissza ez olyan állapot amely az osztó igazságnak egyáltalában nem felel meg. Azt hiszi azonban, hogy az a haladás, amelyet különösen a közös hadügymi-niszter nyilatkozataiban látunk a magyar államnak közjogi természetű és álláspontja iránt új fölfogás dolgában, biztos záloga annak, hogy való a haladás nemcsak a közjogi téren, hanem a közgazdasági téren is teljes mértékben érvényesülni fog. A közös kormány, amely utóvégre is nem egy *Reich*nak kor-mánya, hanem két, pénzügyileg, gazdaságilag és köz-jogilag is egymástól teljesen független állam közege, mind a két állam iránt egyforma állélességgel tartoz-ik és reméli, hogy ez ezentul sokkal nagyobb mér-tékben fog kifejezésre jutni, mint ahogy azt a mult-ban tapasztaltuk.

Kubinyi Géza azon kezdi, hogy ha a hadikor-mány a szabadelvűpart katonai programjának bár-mely pontját is egyszerűen ismételné, a magyar kor-mány megbuknék. Reméli azonban, hogy a program-ot az utolsó betűig megvalósítják; ha ellenkező tapasztal, akkor nem fogja megszavazni a következő költségvetést s meggyőződése, hogy a szabadelvűpart nagy többséggel hasonlóképpen járna el.

A helyzet nagy mértékben változott, mert hiszen az a nyomtatvány, amelyet a magyar delegáció tagjai kaptak és amely az incidenst előidézte, nem a magy-ar delegációhoz intézett nyilatkozat volt, hanem egészen szó szerinti fordítása az osztrák delegáció-ban előmondott exozéznek. A hadügyi kormány kép-viselője a magyar katonai program bizonyos pont-jait, amelyeket programjába jelenleg ő is felelt becsületesen beváltotta. Teljes mértékben kielégítőnek tartja azt és a pontok beváltásánál tanusított előz-ékenység, valamint a tett nyilatkozatai biztosítékul szolgálhatnak neki arra hogy a többi pontokat is tel es jóhiszeműséggel és teljes lojalitással fogja végrehaj-tani és a magyar nemzet kívánalmait pontról-pontra be fogja váltani. A költségvetést elfogadja.

Okolicsányi László szerint a tengerészet reánk, magyarokra nézve meglehetősen idegen, mi csak azokat a nagy terheket érezzük, amelyeket a tenger-észet feleltése a kvóta szerint reánk ró, ezek a terhek az utóbbi időben rohamosan emelkednek s éppen azért fontos, hogy a megrendelésekben Magyar-oroszág joga szerint részesedjék. Kérdi, vajjon terve-zik-e utabban nagy hadihajók építését?

Előlk: Bezárja a vitát.

Sényi Péter sorhajóhadnagy megnyugtítja a delegációt, hogy nagy hadihajó beszerzéséről a leg-

darabba. A két ellentétes világnézet négyszer csap össze, mindig hevesebben, mindig határo-zottabban, — és a négyzeres összecsapásból mindig a *László* álláspontja kerül ki diadalal. Ottdőször is összecsapásnak, de a nemzeti szin-padon kimarad az ötödik felvonás, ahol a grófné kész volna börtönbe esukatni *László* unokaöccsét, hogy idealizmusát megtörje. *László*t ez a fenye-getés sem téríti le kiszabott utjáról. Raguzában, a nyílt tenger partján, a déli harangok zugása közben ünnepélyes szentenciákat mond az újjászületendő emberiségről. Technikai okokból ez a felvonás ki-maradt és a darab a negyedik felvonással végződik, azzal a jelenettel, ahol *Eszter* megtudja, hogy édesatyja nem bocsátott meg neki. *Eszter* most már egészen *László*ra bizza magát és fölszaba-dult lélekkel osztja meg vele a szabad, a bűszke, a boldog magányosságát. Ebből a magányosság-ból ölelkeze szárnyalunk föl az élet, az igazság, a testvériség magaslatára.

Akadnak talán, akik a mai magyar társadal-mat nem találják meg *Bosnyák* darabjában; akik azzal argumentálnak, hogy ez a dráma egy ideális pillantás a távol jövőbe, már pedig a társadalmi drámának az a hivatása, hogy a jelen állapotok hü és reális rajza legyen; akik a drámáirás techni-kája szempontjából egyhanguságot vetnek a szerző szemére, mert *László* és a grófné összecsapása négyyszer ismétlődik és a küzdelem tónusa mind a négyyszer csaknem ugyanaz. De még ha igazuk lenne is a gáncoskodóknak: azt az érdemet senkiesem vitathatja el *Bosnyák* Zoltántól, hogy ebben a színművében a legnemesebb eszmék szolgálatában áll, bátran rátipor a mi diva-tos előítéleteinkre, igazságokat hirdet és a munka nemességét állítja föl a legméltóbb nemes-ség gyanánt. Ezen az érdemen kívül jelentő-keny haladást látok a darab dialóglójában. Korábbi pongyolalás megszűnt. A formás mondatok szí-nesen és logikusan kapcsolódnak egymásba; gon-dolatok pattannak ki a polemikus beszédekből;

gyon különös lehetett annak a japán hajóhadnak veresége, mely 24 órával később megismétli a támadást. Ha tehát újra visszaverték, ez a port-arthuri táviratok immár ismert nyelvén azt jelenti, hogy az oroszok újra észrevették a japán hajók tervét és hogy ezek ismét csak részben értek el eredményt. Hogy milyenek voltak ezek a hajók és hogy mi volt a szándékuk, arról újra nem tudunk egyelőre semmit, minthogy részletes tudósítás orosz forrásokból sem érkezett. És éppen ez az, ami rendkívül gyanús! Ugyan miért titkolná a port-arthuri hadvezetőség olyan sokáig a japán flotta vereségét? Egy újabb jelentés szól ugyan négy japán torpedóhajó megrongálásáról és kettőnek megsérüléséről, de a megrongálás és megsérülés olyan enyhe és homályos kifejezések, melyek azt sejtetik velünk, hogy a port-arthuri távirat megfogalmazója csak színezést használt, csak azért, hogy valami táplálékot nyújtson az éhes orosz fantáziának. De csak az orosznak, mert az események objektívabb szemlélőjének azonnal feltűnik, hogy a port-arthuri távirat megint csak torpedókat említ. Már pedig tudvalévő, hogy a japán hadvezetőségnek az a terve, hogy ilyen kisebb torpedó-támadásokkal szakadatlanul nyugtalanítsa és fárasztassa az amúgy is kimerült orosz flottát és hogy így a legújabb kísérletnek sincsen különösebb jelentősége. Sőt a szákszavu orosz jelentés valószínű teszi, hogy ez a kísérlet nem is volt sikertelen, amennyiben a japánok nem vesztek semmit. Valószínűnek tartjuk, hogy azok a megsérült torpedók legközelebb újra megjelennek Port-Arthur előtt és hogy orosz források szerint még nagyon sokszor fognak megsérülni, míg valami komoly bajuk esik. Ami azonban a világot különösen érdekli, az az a kérdés, hogy vajlon milyen veszteség érte ennél az utolsó két támadásnál az amúgy is meggyöngyült orosz hajórajt? Mert hogy teljesen sértetlenül került volna ki belőlük, az valószínűtlen. Valamelyes támpontot erre nézve is találunk Alexejev jelentésében. Ez azt mondja ugyanis, hogy három kirkóhajót azzal bízott meg, hogy a kikötőt megtisztítsák az uszó aknáktól! Tehát uszó aknákat mégis sikerült a japánoknak elhelyezniük. Ezek pedig roppant veszélyes fűzők. Azokat a hajókat, melyek ártalmatlanná tevésükkel foglalkoznak, nagyon könnyen tönkreteszhetik és a hajóközlekedésnek általában is nagyon veszélyes akadályai. És mi mászt akarnak a japánok, mint azt, hogy a port-arthuri hajóhadat veszélyeztessék, hogy ez ne akadályozhassa meg őket csapataiknak partraszállásában? Es hogy ebben a tekintetben mennyire biztosnak érzi magát a japán flotta, meggyőződen bizonyítja, hogy tegnap kilenc nagy hadihajó jelent meg Vladivosztko előtt. Hogy milyen céllal és tervvel, az még nem bizonyos eddig, de hogy nemcsak rekognoszáló-szándékkal, azt a hajók számából sejtethetjük!

Ha Japánnak két utolsó támadása nem is sikerült olyan mértékben, mint azt Togo tenger-nagy tervezte, mégis kivívta újra az egész világ csodálatát! Mert a terv nagyszerű és mert kivétel bámulatos vakmerőséggel kísérelték meg. Ha sikerül, olyan katasztrófát idézett volna elő, mely szinte páratlan a tengeri háborúk történetében. Ha az a négy gyujtóhajó a kikötő belsejében robban fel, rettenetes lángok, a tüzet fogott orosz hajóhad lángjai festették volna pirosra Keletázsia egét és napokig hullt volna a szikraeső a Sárga-tenger összeégett emberi testeket sodró hullámaira. És lángban állna valószínűleg maga az erőd és a roppant puskaraktárak a mandzsiai földet mérőföldekre megszerkesztett robbanással röpültek volna a levegőbe. A halálnak és pusztulásnak helye volna ma az oroszok legnagyobb erőssége és romokban heverne a keletázsiai erődítések büszkesége.

A szárazföldi mozdulatokról még mindig nem érkezik megbízható hír. Egy hittérítőnek azt a jelentését, hogy a japán sereg Vladivosztkótól délre partraszállott és hogy Kirimbe hatolt, a legnagyobb kételkedéssel fogadjuk. Kirin ugyanis már közel van az oroszok főhadiszállásához. Karbinhoz és vasut nélkül merő lehetetlenség ilyen nagy utat olyan gyorsan és szinte észrevétlenül megtenni. Hanem hogy Vladivosztko körül terveznek valamit a japánok, az csak-

nem bizonyos, mert hajóik nagyon gyakran jelennek meg az ottani partok közelében.

A háborúnak európai mellékzöngéi közül legérdekesebb az a hír, hogy Portugália, angol szövetségésének nyomása alatt, folytatja hadikészülődéseit. Nemesak hogy lázas gyorsasággal fegyverzi fel seregét, hanem 15.000 emberét mozgósítja is. A Krupp-cég egyik megbízottja a legújabb ágyuk kezelésére tanítja a portugál tiszteteket, és hír szerint, ha a most folyó előkészületek befejeződnek, Portugália 100.000 főből álló jól felügyelvet katonát tud az ellenséggel szembeállítani. Ez az ellenség pedig nem lehet más, mint Spanyolország. Spanyolország, abban az esetben, ha, az angol intenciók ellenére, az orosz érdekeknek kedvezne a Blearakon. Ime megint egy európai háború lehetősége tűnik fel a politikai látóhatáron. És ezek a lehetőségek meg fognak ismétlődni, meg fognak ujulni mindaddig, míg az utolsó ágyuszó is el nem hangzott a keletázsiai harcstéren.

A visszavert japán flotta.

London, február 26.

A nagyobb lapok megerősítik, hogy az oroszok a múlt éjjel visszaverték a japánok flotta-támadását. A támadás főképp az Aranyhegy erődítménye ellen irányult. Több japán hajó megsérült. A két fél veszteségének nagyságát még nem tudják.

A port-arthuri japán kudarc.

London, február 26.

Tokióból még ma sincs semmi hír a port-arthuri japán támadásról. Pétervári hírek szerint a japánok a keddről szerdára virradó éjjelen támadást intéztek, hogy a Port-Arthur elé érkezett orosz szállítóhajókat megsemmisítsék. A Retvizán megindította a japán hajók ellen a tüze és és sikerült is neki két japán torpedóhajót harcra kényszeríteni tenni, szerdán reggel pedig még egy japán torpedóhajót rongált meg. A japánok két hadosztályban menekültek.

London, február 26.

A Daily Mail értesülése szerint egy misszionárius, aki Tukad és Karbin között utazott, azt beszéli, hogy a japánok a Porszitt-öbölben nagyobb haderőt szállítottak partra s ez a haderő azonnal előrenyomult Hunesung felé. Az orosz helyőrség emelkedett. A japánok tovább nyomultak előre Kirin felé, ahonnan az összes asszonyok és férfiak emelkedtek. Egy kozákezed a Liás folyótól nyusatra összeűzközött kínai csapatokkal, amelyek a vasut felé vonultak.

London, február 26.

A Daily Telegraphben Ingles tengernagy cikket ír a japánok kísérletéről, hogy a port-arthuri kikötő hajózatát elzárják és arra következtetésre jut, hogy a robbanóanyagot megtöltött négy régi gőzhajó valószínűleg nem a saját gőzével jutott a kikötő elé, hanem torpedóhajók vitték oda. Ugy látszik, hogy a japánok vakmerő csínyjüket kudarcot vallottak, de valószínű, hogy már legközelebb meg fogják ismételni.

Pétervár, február 26.

Port-Arthurból jelentik az orosz távirati ügynökségnek mai kelettel: A szemhatáron ma a japán hajóhadat látták, amely azonban nem közeledett a kikötő felé. A hullámok üzik a japán hajók roncsait. Az utolsó balsiker a japánokat nyilván elkedvetlenítette.

Varsó, február 26.

Szmirnov vezérőrnagyot kinevezték a port-arthuri vár parancsnokává. Szmirnov már el is utazott Kelet-Ázsiába.

Mit mondanak a japánok.

Köln, február 26.

A Köln. Ztg. a következő táviratot kapta Tokióból: Miután japán torpedóhajók hét orosz hadihajót megrongáltak, itt azt hiszik, hogy a Port-Arthur előtt levő orosz hadihajók egyelőre nem képesek nagyobb akcióra vállalkozni, mert jöideig fog taranni, amíg a tizezer tonnával nagyobb tartalmú hadihajókat kijavítják. Így tehát az orosz flotta nem akadályozhatja meg japán csapatoknak Koreában való partraszállását, sőt még a Kwangung-félsziget is lehetséges lesz japán csapatok partraszállására. A japán kormány külföldi gőzhajókat bérelt a rendes postaforgalom lebonyolítására.

London február 26.

Tokióból jelentik a Daily Mailnek: Az oroszok Ansu tettek meg középönijuknak s onnan rendes csapatokat küldtek szét. Mult szerdán orosz kémlelő csapatok Pingjáng és Ansu között egy japán csapattal találkoztak, de golyóváltás nél-

kül továbbvonultak. Az oroszok szerdán Ansu mellett elválták a táviró-vezeteket. Togo hajóhadát csütörtökön Csemulpóba várták. Az oroszok Mandsuországnak kulik hiánya és rablók bősége miatt szenvednek.

London, február 26.

A japán miniszterelnök kihallgatáson fogadta a Standard tudósítóját, akinek a következőket mondta:

— Japánország a béke fenntartására irányuló becsületes igyekezet után nehéz szívvel nyult a fegyverhez. Most eldönt a kocka; Japánország gyorsan és keményen fog verekedni, hogy a háború győzelmét megörvöldítse. A mikádó valamennyi alattvalója teljes méltányolja az angol szövetség értékét. Japánország nem akar területnyagybodást és csak az a célja, hogy a békét szilárd alapokon biztosítsa és hogy véget vessen annak az örökös rémnek, amely Kelet-Ázsia nyugalma és szabadságát veszedelemmel fenyegeti.

Vladivosztko retteg.

London, február 26.

Magántávirat jelenti Vladivosztkoból, hogy tegnap reggel tíz órakor a látóhatáron kilenc hadihajó tünt fel, de a nagy ködben és a távolság miatt a vladivosztkói erődökből nem tudták meghatározni, hogy japán flotta volt-e. A kilenc hadihajó egy óra hosszat volt a horizonton, aztán eltűnt. Még azt sem lehetett megállapítani, hogy milyen irányt vett a hajóraj, amely minden valószínűség szerint japán volt.

A szorongatott oroszok.

London, február 26.

Karbinban hivatalosan tudatták, hogy az orosz kormány az összes hatóságokat Vladivosztkoból Chabarovba helyezte át.

Mint a Standard Tokióból értesül, az ez idő szerint Koreában levő orosz csapatok száma nem haladja meg az ezer főt. Az oroszok a japánok elővonulása előtt a Jalu folyó felé vonultak vissza. Az oroszok rendkívül szigorúan őrzik a mandsuországi vasut; minden szerződésre egy őrtorny van, amelynek őrsége harminc kozákból áll.

A Bajkál-tó jegén keresetül.

Pétervár, február 26.

A Bajkál-tó egész hosszában letették már a vasuti síneket s a katonai vonatok rendszeres közlekednek rajta. A vonatok nagyon lassan mennek ugyan, de késik a csapatok és a háboru-anyag ki- és berakása. A jegre épített vasuton nem fogják a csapatokat szállítani, hanem csakis üres vagonokat, mert a transzbajkál vasuton nagyon kevés vagon van. A vagonokat nem gőzgépekkel, hanem lovakkal vontatják át a tavon. Olyan vasut építése, amelyen csapatokkal megtöltött vonatok közlekedhetnek, nagyon sokáig tartana. A csapatok egyszerűen átvonulnak a jegén.

Kuropatkin — Makarov.

Berlin, február 26.

Diplomáciai körökben a következő magyarázatot adják arról a belolyásról, mely Kuropatkin és Makarov kinevezésénél Pétervárot érvényesült. A cár eleinte nem akarta teljesíteni Kuropatkinnek azt a kérését, hogy bírzza a szárazföldi hadsereg főparancsnokságát; csak a két nappal ezelőtt Pétervárra visszaérkezett Mihájlovisz Sándor nagyhercegnek sikerült a cár szemét kinyitni és őt meggyőzni, hogy Alexejev alkalmas tengernagyok és tábornokok támogatása nélkül nem lesz képes a háborút sikeresen befejezni. A cár erre Makarovot, a bali flotta parancsnokát elküldte Kelet-Ázsiába, Kuropatkin pedig kinevezte a szárazföldi haderő főparancsnokává. Katonai körökben nagyon jól tudják, hogy különösen Makarov kinevezése rendkívül kellemtelen Alexejevnek, aki ebben a kinevezésben a cár bizalmatlanságának megnyilatkozását látja. Skridlovnak, a fekete-tengeri hajóhad főparancsnokának elhívasáról nincs többé szó, mert Pétervárot az hiszik, hogy könnyen bekövetkezhettek oly bonyodalmak, amelyek Skridlovnak helyén való megmaradását szükségessé teszik.

Pétervár, február 26.

Miklós cár Kuropatkin tábornoknak a Nevszki Sándor-rend gyémántjait adományozta. A kitüntetés kegyes kézirat kíséretében történt, amelyben az uralkodó elismerését fejezi ki azért, hogy a tábornok a mandsuországi súlyos fővezéri állást elfogadta. Fullon tábornokot, a varsói fő kormányzó szárnysegédét, városi kapitányává nevezték ki.

Orosz kegyetlenkedés.

Pétervár, február 26.

Alexejev néhány nap előtt azt jelentette,

hogy azokat a japánokat, akik a Sungari-hídat fel akarták robbantani, *felakasztották*. Most kitűnt, hogy az illetők japán tisztek voltak, névszerint: *Assai* utászeredes, *Zauki* *Asha* torpedóhadnagy és *Kavurata* műszaki hadnagy. Mind a három a japán vezérkarhoz tartozott és vakmerő vállalkozásukat kuliknak öltözve akarták véghezvinni. Mihelyt megállapították kiletüket, mind a háromakat a hídnak arra a részére akasztották föl, amelyet majdnem sikerült nekik elpusztítani.

Khina semlegessége.

Tokió, február 26.

A *Sanghai* előtt fekvő *Mandsur* nevű orosz ágyunaszád ügye még nincs elintézve. *Leszár* orosz követ meg akarja félemlíteni a khinai kormányt, utalva arra, hogy nagyon "csekély a valószínűség, hogy a japánoknak sikere legyen az 500 000 löny orosz sereggel szemben. A *pekingi udvar még ingadozik*. Oroszország nyomást gyakorol Khinára, hogy jelentse ki semlegességét az Oroszországtól már megszűnt *mandsuri* részt illetően is.

A szövetséges franciák.

London, február 26.

Cambon pétervári francia nagykövetnek háromnapos párisi tartózkodása még mindig mindenféle kombinációkra ad okot. Néhány lap azt írja, hogy Oroszország Párisban kísérletet tett arra, hogy Franciaország azt a támogatást, amelyben Korea Japánt részesíti, casus foederisnek tekintse, amely Oroszországot följogosítja arra, hogy Franciaországnak a háboruban való részvételét követelje.

Páris, február 26.

A *Havas-ügypükés* jelenti *New-Yorkból*: A *new-yorki World* írja: Miatán Korea Japán szövetségese lett, Franciaországnak el kell szánnia magát, hogy Oroszország szövetségese lévén, nem köteles-e ennek felajánlani szolgáltatást. Utalnak arra, hogy Oroszország kijelentései, hogy a koreai kormány japán nyomás alatt való cselekedeteit semmiesnek tekinteni. sajátságos volna, ha Oroszország ilyen cselekedetekre számítana, hogy Franciaországtól támogatást kérjen.

Páris, február 26.

Az *Elysée*-palotában ma tartott minisztertanácsban *Delcassé* külügyminiszter felolvasta *Nelidov* orosz nagykövet levelét, melyben az orosz kormány mély köszönetet mond azért, hogy a *Pascal* nevű hadibajó segédkezet nyújtott a *Varyak* és *Korejec* legénységének.

Anglia és Oroszország.

London, február 26.

Lord *Spencer* kérdésére kijelenti *Earl of Selborne*, hogy attól tart, hogy bizonyos részről igyekeznek Anglia magatartását tévesen feltüntetni annak a kimutatására, hogy az angol hajóhad nem tartja meg szigorú semlegességét. *Egy szó sem igaz* abból a históriából, hogy a *Nissin* és *Kasuga* nevű cirkálóhajóknak engedelmel adtak volna arra, hogy a génuai kikötőt angol zászló alatt hagyják el. A génuai angol konzul a hozzá inézett kérest, hogy engedje meg az angol zászlók alatt való távozást, azonnal visszautasította. Az a nyilatkozat sem igaz, hogy az angol admirális két tengerészit: ut rendelt ki, hogy vegyék át a cirkálóhajók vezényelést. A kérdéses tisztek előbb a tengerészetenél voltak és a szükség esetén rendelkezésre álló tisztek névsorába fel voltak véve. De nem volt sem fizetésük, nyugdíjat sem kaptak és nem állottak az admirális hatósága alatt. Amikor az admirális tudomást szerzett arról, hogy a japán kormány választása rájuk esett, azonnal elhatározta, hogy a névsorból törli őket.

Selborne tagadja, hogy a cirkálóhajókat a Földközi-tengeren angol hadibajók kísértek. Nincs tudomása arról, hogy a cirkálóhajókat látták. Szóval azzal folytatja beszédét, hogy az az állítás, hogy mi akkor, amidőn öt vagy hat torpedóromboló Malta-szigeten időzött, a köteles udvariasságot megsértették, saját atos félreírtesen alapult. Rövid idővel azelőtt, hogy az orosz-japán viszony válságossá vált, örömmel engedett helyet az admirális az orosz kormány ama kérésének, hogy az orosz torpedórombolókat a malta dokkban javíthassák. Mídon azonban a hajók utban voltak Malta té, a dolgok állása kritikus volt és mi méltán-osnak tartottuk a hajókat vezényelő tiszteknek emlékeztetésbe hozni, hogy a nemzetközi jog alapján a háború kitörésekor az idegen hadihajóknak a semleges kikötőt 24 óra alatt el kell hagynia vagy pedig azt a háború tartama alatt vissza kell tartani. Minket az a szándék birt erre, hogy elkerüljünk minden olyan ráfogást, hogy kötelességünk — a figyelmeztetést — elmulasztottuk. Sajnos, félreírtes állott be, amelynek magyarázatát nem találom és az orosz konzul úgy fogta fel a dol-

got, hogy a torpedórombolókat uasították, hogy a kikötőt 24 óra alatt hagyják el. nem pedig, hogy figyelmeztették arra, hogy a háború kitörése esetén kell a kikötőt ilyen határ dőn belül elhagyni. Ezt a tényállást közölték az orosz kormányal. Nem volt szó másról, mint *sajnálatos félreírtesről*, mely úgy keletkezett, hogy mi biztosra vetjük, hogy az orosz tisztek tisztában van a helyzettel. Nem tudok olyasmat képzelní, ami talóbb állna hajóhadunktól, mint az idegen hajókkal szemben való barátságatlanság. Az elmúlt évek során 79 esetben tanúsítottunk vendégszeretetet orosz hajókkal szemben. Az, hogy a japánok *Vajhojvejt* használták fel hadiműveleteik alapjául, *rosszakarátulag elterjesztett valótlan*ság. Eppen abban az időben, amikor ezt a hírt aival a szándékkal kürtölték világá, hogy az orosz közvéleményt Anglia ellen lázítsák, a *Talboth* nevű angol cirkálóhajó *Csempulo* előtt volt és berendezéseit és vendégszeretetét az ott lefolyó ütközésben baba jutott orosz tengerészeknek szentelte. (Tetszés.) Ezért nekünk az orosz kormány köszönetet mondott. A volt koreai képviselő tanuskodott arról, hogy milyen jól fogadták az oroszokat irancia-, orosz és angol hajókon. A *Talboth* hasonló esetben a japánokért is ugyanazt tette volna, mint az oroszokért, mert a *brit hajóhad épp bama*ja és *magasra tartja az orosz, mint a japán hajóhadat*. A flotta cőlja a semlegességnek kötezettségét úgy annak szellemében, mint beüje szerint betartani. Végül kijelenti szót *Rosebery* lord kérdésére, hogy a torpedórombolókat illetően a tévedés valószínűleg úgy keletkezett, hogy az illető közlések szóbelileg történtek.

Bécs védekezik.

Bécs, február 26.

Az oroszbarát tüntetésről tegnap éjjel tett jelentés téves információ alapul. A dolog valódi állása a következő:

Tegnap este gyűlést tartott a szocialista diákság, melyen szóvalétek az orosz-japán háborút és Oroszország ellen irányuló határozati javaslatot hoztak. Gyűlés után a résztvevők az orosz nagykövetség elé vonultak, zaiongtak és fűtöltek. Néhány rendőr megkísérelte a tüntetők szétszórását és fegyverét is használta. Öt tüntetőt letartóztattak.

HIREK

Az ó-szeresek.

El tudom képzelní, hogy családi tanácsokban esnek ilyenforma tervezetések: legyen a fiunkból pap, tanár, orvos, ügyvéd, hivatalnok, gazdaember, kereskedő, iparos. Az anyuk jobb szeretné, hogy pap legyen; a praktikus apa azt mondja rá, hogy mégis csak legbiztosabb az a szerszám, mely az iparos kezében van. Becsületes iparos a jég hátán is megél. De mutassanak nekem apát vagy anyát, aki valamikor vagy valahol családi tanácsban úgy állapította meg a fiu jövőjét, hogy legyen hát ó-szeres. Istenem, hány lépésőn kellett végiggurulnia annak a magasabbra törő embernek, aki a végén rászánja magát, hogy ó-szeres legyen! Akit megvert sokszorosan az isten, aki minden foglalkozásból kiesett, aki üzletével tönkrement, iparában megrokkant, testi erejében minden másra képtelenné lett s már nincsen egyéb közt választása, mint vagy elmenni verklisnek, vagy bekunyorálni magát város kolduának: az talán elszánja magát arra, hogy batyut vesz a hátára, elordítja magát — ahol szabad — minden udvaron, felszaladgál minden emeletre, vásárol ócska diákhalmot és kimustrált cipőket, szóval, főlécap ó-szeresnek. De már az ilyen ekzsztenciáról csak azt hinné az ember, hogy senki se irigylí és senki se szorítja. Hiszen ott áll az árok legszélén s ha még egy kicst szoritják, mindjárt beleesik a nagy semmibe.

De ne tessék hinni, vannak még olyanok is, akik az ó-szereset szoritják.

Ma délelőtt kint jártam a Teleki-téren, az ószeres-börzén. Nagy behemótt-csarnok, ennyi nyomorúság kisebb csarnokba már el se férne. A pádimentoma kő s én ugyan jól ruházodom, de egy rövid óra alatt ugy áftáztam, hogy azóta vödörrel iszom a herbatheát. Az ó-szeresek, férfiak és asszonyok, nem ilyen nyápic teremtések s ók reggeltől estig elállnak a börze hideg kövezetén, pedig még csak nem is mozoghatnak, mert ha lefizették a napi husz fillér helypénzt s kitergették a portékájukat, amivel egy négy-szögméternyi helynél többet nem szabad elfoglalniuk, akkor ott is kell maradniok az „üzlet“ mellett. A nagy csarnokban sok négy-

szögméternyi hely van, tehát sok az „üzlet“. És micsoda üzlet! Tizenegy pár ócska cipő, melyek közül a legjobbat röstelkedve huzná fel a cselédem: — ez egy „üzlet“. Azaz hogy hozzátartozik még egy hetvenesztendő aggastyán, aki negyvennyoleban honvéd volt, ma ószeres. Hét ócska kalap, öt nadrág, ugyanannyi kabát és egy össze-vissza horpadt kávédaráló: — ez egy másik „üzlet“. Hozzá tartozik egy lélegző csontváz, akitől azt kérdeztem, hogy „mennyi haszna lehet, ha mind a portékáját, az egész üzletet eladja?“ Azt felelte, hogy „az sok is volna, annyiból mind a hét gyerekek jóllakhatnék!“ Aztán egy rakás ócska ing, karton-szoknya s egy sánta mérleg: — ez is egy „üzlet“. Ezt valami óregasszony őrzi. A szomszédóságában van kiterítve a főfő ószeres üzlete, melyben már kalapok, kabátok, nadrágok, cipők és nyakkendők együtt kaphatók. Itt akár mindjárt tetőtől-talpig kiruházkodhatik a kuncsaft. Ez az ó-szeres a jó módu. Maga mondja. De azért az ő üzlete is egy négy-szögméternyi, se több, se kevesebb. A többi „üzlet“ egyforma; sok rongy, sok semmi. A szélitben és hosszában kirakott ócskaságok együtt nem érnek annyit, mint egy átlagos fiesur ruhátára. S ez itt pár száz „üzlet“. Az árak szempontjából itt a tájékoztatás: egy tollas plüss női kalap = nyolevan fillér; egy férfi-nyakkendő, tisztítva, szép rózsaszínű = tizenkét fillér; egy nadrág = egy korona. De mit mondjam tovább? Az ó-szeresek börzéje nem a Xa-Xa-barlang: ezekért a felhalmozott kincsekért nem volna érdemes egy varázsmondatot kimondani.

Ha már az ember ott van a börzén, szóba is áll egyikkel-másikkal. Megszólítottam azt a lélegző csontvázat, akinek asszonyt és hét gyereket kellene eltartania az „üzlet“ jövedelméből.

— Mikor szokott beállni a csarnokba?
— Hát csak úgy tíz óra tájban. Addig bejárom a várost, szedgetek, keresgélek, vásárolok, gyűjtöm a holmit.
— Es idehozza eladni?
— Hát idáig csak elhozom. De a csarnokba csak annyit szabad behoznom, amennyit a hátamon elbírok. Rendetben van így kiadva. Aki nyolcvanesztendő s pupos, az is csak annyit hozhat a csarnokba eladni, amennyit a hátán elbir.

— No de maga még elég fiatal!
— Mindegy az, kérem alásan. Az a nyolcvanesztendő is megerőltetné magát, csakhogy több portékát hozhasson be. De itt vannak a felügyelők s azok szemmel mérik, hogy mennyi az, amit szabad elbirnom a hátamon. Ha ugy nézi, hogy nagyon megrakodtam, kint hagyatja velem a portéka felét. Hja, a felügyelő! Az uristen nem olyan szigorú, nem méregeti ugy, hogy elbirja-e a szegény ember a sok terhet! De a felügyelő nem türi. Nem szabad az ó-szeresnek magát megterhelni.

— Nincs a szabályrendeletben meg-szabva, hogy sulyban mennyi lehet a portéka?
— Nincs. A szabályrendelet papiros, a felügyelő kő. Tudjuk is mi, hogy mi van a szabályrendeletben! A felügyelő megnézi hátunkon a batyut és itél: „mehet!“ Vagy azt mondja: „ez sok!“ Lefizetjük a helypénzt és bejövünk. A felügyelő ránk kiált, hogy upré előre! Es mint a csordát, terel ide, terel oda. Az én husz fillérem olyan, mint a másé, de a felügyelő nem igazít utba, nem mondja meg, hogy mihez tartssam magamat, hanem addig lökdös, míg elveszt a szeme elől. Hátra, az oszlopok mögé, egymás hátára tereli a csordát, hogy maradjon közből hely a később érkezők számára. De azokat is lökdösi. Itt mindnyájunkat lökdösnék.

— Hát nem tudnak panaszkodni? Nincs szájuk?

— Már hogy nekünk nem volna száunk? Bár ne volna! De van. Kinek panaszkodjunk? Voltunk mi már a városnál, igazat is adtak nekünk. De nem bírnak az ellenségeinkkel.

— Teremtőm, hát ellenségeik is vannak?
A sápadt ó-szeres ökölbe gyűrte a kezét és megfenyegetett valami láthatatlan nagy ellenséget. A fogai közül sziszegve tört elő:
— A zsidárusok!
— Akik odakünn kereskednek sátrakban?

— Sátrakban? Boltjaik vannak a városban, ezek a sátrak csak főközületek. Segédek tartanak, akiknek többet fizetnek, mint amennyit mi félesztendő alatt megkeresünk. A sátraikban is van annyi portéka, hogy megér husz-harmincezer koronát. Több van a sátruk előtt, mint amennyi portékát én két hónap alatt forgatok. Nagykereskedők, akik csak a Teiki-téren nevezik magukat zsidárusoknak.

Mélyseges gyűlöléssel fordult a sátrak felé.

— S ők mondják, hogy az én tizenegy pár cipőm miatt nem tudnak megélni!

— Mondják. De azt valakinek el is kellene hinni.

— Elhiszik. Ha én megveszek egy ócska nadrágot, nem szabad egy foltot varrnom, a kifosztott szarát fölszegem: — az már ipar volna. Ahhoz csak a zsidárusnak van joga. Adjam el az ócska nadrágot a zsidárusnak. De én nem adom neki. En magam akarom azt a két hatost megnyerni, amivel hét gyerek száját tudom betömni. Mért tömjem a zsidárust?

— No ami rendele, az rendelet.

— Nem igaz. Hát a zsidárus ócskát árul? Nem. A saját jobb üzletének kimustrált nadrágait hozza ide ócskáknak. Szóval varrat „ócska“ ruhákat. Neki szabad? Nekem pedig nem szabad odahaza kifordítanom az ócskán vett kalap piszkos szalagját, mert az már ipar? Nem szabad bevarrnom egy lyukat, fölszegem egy foszlást, mert az ipar? De hát hol van olyan bolond kutya, aki megvegye tőlem azt az ócskát, ha egy kicsit föl nem frissitem? De az a sátras folyton panasza jár, a városi képviselő urak kedvébe járnak, a város aztán minket zaklat. Mert, azt mondja, a zsidárus nem tud megélni miattunk. Az én tizenegy pár ócska cipőm miatt! Az én öt kalapom miatt! Annak a nyolcvanasztendős vén embernek a kávédarálója miatt! Mondják meg világosan, hogy így vagy úgy, hogy egy hatosnál többet nem szabad egy napon keresnünk, ha meg is gebedünk, hogy nem szabad a csarnokban árusítanunk, hogy menjünk pincérföl-pincéresre s ott kereskedjünk. Mondják meg, hogy jólakni nem szabad, de éhenhalni se szabad, hogy akaszszuk fel magunkat, de ne zavarjunk a zsidárusok üzletét. Azt is ki lehet állani. De hogy a zsidárus piszkáljon, a felügyelő úgy bánják velünk, mint a kutyákkal, a város hol segítsen, hol kidobjon, az isten meg mindig verjen: azt nem lehet kiállani. Hiszen én is fizetek adót, én is lélegzem még, ha nem is tudom, miért, én is családot tartok és nem akarok a város nyakán lógni, mint valami ócska nadrág, amin csak röstelkednek!

Az utolsó szavakat már nem is nekem mondta. Csak úgy bekidáltta a csarnokba, a városba, a világba. A kópádimentom közben megtelt limlommal, amiből családoknak kellene megélni. Öreg, összetört emberek, batyus vénasszonyok tülekedtek a börzén s a felügyelők terelgették — lökdösték, mint állatokat. A nagy csarnok előtt pedig, mint egy fojtogató érogűrű, sátor sátor hátán, köröskörül. Nézni se jó. Menjünk innen. Ez a Teiki-tér? Nem. Ez a szegycsüvő...

X. 2.

Budapest, február 26.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Február 29-ikén új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejár, méltóztatásuk a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— A hercegprímás állapota. Vassary Kólos bíboros hercegprímás állapotában állandó a javulása. Fájdalmait teljesen megszűntek s táplálkozása erősebb. Ma délelőtt József Agost főherceg részéről megjelent a palotában gróf Szapáry Péter kamarás s kivüle gróf Zichy Nándor is személyesen tudakozódott a beteg állapota felől.

— Kinevezések. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Pechy József, Róth Loránd és Zsedényi Béla osztálytanácsosi címmel főruházott miniszteri titkárokat osztálytanácsosokká nevezte ki, dr. Adler József miniszteri titkárnak pedig az osztálytanácsosi címet és jellegét adományozta.

— A svéd király Bécsben. A svéd király nagyon jól éri magát az osztrák császárvárosban, ahol megnézi minden nevezetességet. Ma délelőtt a parlamenti palotába látogatott el, ahol az osztrák képviselőház és urakháza, valamint az osztrák delegáció elnökei fogadták és kalauzolták. A király saját hangjával próbálta ki úgy a képviselőház, mint az urakháza tanácskozó termének akusztikáját és konstátálta hogy az nem egészen jó, aztán hozzátette:

— Jobb is külföldben, ha nem hallatszik minden szó, amit itt beszélnek!

A királyt, aki tiszteletbeli elnöke a nemzetközi sajtógyűlésnek, különösen érdekelte, hogy hol ülnek az újságírók és mikor megtudta, hogy azoknak a Reichsrathban fenn a karzaton a helyük, lejósulva csodálkozott. Vetter házelnök azt felelte, hogy az újságírók csak azért nem kaphattak jobb helyet, mert ezt a terem szűk helyviszonyai nem engedik meg. Oszkár király egy óra hosszat időzött a Reichsrath palotájában, mire szerencsés ülésszakot kívánva a házelnököknek, eltávozott. Délután egy órakor a svéd király tiszteletére a svéd követéségen dejeuner volt, amelyen a királyi kíséretén kívül résztvettek a külügyminiszter és neje, a két miniszterelnök és a német nagykövét nejevel. Dejeuner után megtekintette a király a Szent István-templomot. Este császári diner volt az Augarten-palotában. A király Mária Jozefa főhercegnő jobbán ült, ő felsége pedig baloldalon, a főhercegnővel szemben pedig Ferenc Ferdinánd főherceg ült. Az ebéden résztvettek az összes Bécsben időző főhercegek és főhercegnők. Ebéd után félórai cserle volt, mire a király uralkodónkka együtt visszavert a Burgba.

— Királyi elismerés. A királyi Kuria egyik legrégibb bírja, Stephanus Henrik, nyugalmat vonult. A király megengedte, hogy az alkalmából bü és hasznos szolgálataiért tudára adják legelső elismerését.

— A Hohenzollernnek halottja. Kizből táviratozzák, hogy Henrik porosz herceg ma éjjel elhunyt. A kis herceg fia volt Henrik porosz hercegnek, a német császár testvéröccsének.

— A Mezőgazdasági Múzeum új palotája. A Mezőgazdasági Múzeumot, mely eddig ideiglenesen a Keresip-ut 72. számú házában volt, e hó 23-án, vasárnap délután 2 órakor bezárják. Március elején megkezdődik a múzeum tárgyainak a városigeti új mezőgazdasági múzeumi épületekbe való átszállítása. A költözködés és rendezkedés, a tárgyak nagy mennyisége miatt előreláthatólag hosszabb ideig tart. A múzeum tágas, új otthonában láthatók lesznek azok a nagyrészt szép gyűtemények is, amelyek eddig helyszűke miatt raktározva voltak. Az új épületekben a múzeum érdezteti, vadászati, halászati, vízrajzi, őslélektani és mezőgazdasági néprajzi gyűjteményeinek kiállításával fog meg bővülni.

— Nemzetközi diákkongresszus. A Good-Templer-udvar egyetemi osztálya holnap szombaton este 8 órakor VII. Rombach-utca 5. sz., II. em., 25. helyiségében Dóczy Imre elnöklete alatt értekezletet tart, melyen minden érdeklődőt szívesen látnak. Az értekezlet tárgya a főiskolai ifjuságnak az 1903-ik évben Budapesten tartandó alkoholelles kongresszuson való részvétele és az első nemzetközi alkoholelles diákkongresszus előkészítése.

— Kirner Károly emléke. A Saskör elhárította, hogy Kirner Károly apátnak, a Belváros közszereztetben állott plébánosának emlékeztetőre gyászünnepet rendez. Az ünnepet szombaton este hat órakor tartják meg a kör földszinti dísztermében, amelyen az emlékesztet dr. Burian Béla, a kör ügyésze fogja megtartani.

— A férj mauzoleumban. Athénből Schliemann-nának, az ismert régiségbuvár feleségének különös balesetét jelentik. Schliemann elhunyt urának az athéni temetőben mauzoleumot építtetett földalatti csarnokkal, amelybe gyakran eljárt és hosszabb ideig is tartózkodott benne. A mult csütörtökön újra elment a temetőbe s kissé tovább maradt a rendezendő mauzoleumban. Egy temetőőr pedig, aki a mauzoleum előtt elment, meglátta a nyitott ajtót és becsapta. A csatlósának úgy megijedt Schliemann, hogy eljárt és több órán át hevert a földön. Csak este felé mentette ki rettenetes helyzetéből a kocsis, akinek bérkocsiján a temetőbe jött. Hamarosan életre keltették ájulásából, hanem azóta beteg.

— A mi népünk. Somlyó V. Ignác nagyszöllősi bírósági végrehajtó ily címen nemes emberszeretettel áthatott, bátor hangú röpiratot adott ki. A röpirat a kis ember bajairól szól, azokról, amelyek őt a végrehajtási törvénnyel és a végrehajtóval hozzák vonatkozásba. A legutóvalabb szemponctokat sem hagyva figyelmen kívül, s folyton konkrét esetekkel támogatva a maga fejtegetéseit, eljut arra a pontra, melyen a végrehajtási törvény reformálását, s a végrehajtói állás államiasítását sürgeti. A mi végrehajtási törvényünk kegyetlenül kiszolgáltatja a szegény embert. Igaz ugyan, hogy a szükséges ágy és ruhánéműt kivézi a lefoglalható holmik közül, de azt viszont megengedi, hogy az ágát szekrényét, asztalát, és minden más butorját elkötyavetélhessék a szegény embernek. Az ilyen mindennapi esetek — mondja a röpirat szerzője — a legulsóbb helyzetekbe sodorják a végrehajtókat, akik minden fellázadó emberi jóérzésük mellett sem térhetnek el a törvény vad szigorától. Megdöbbentő a röpiratnak az a pontja, amely azt állítja, hogy megtörtént már az, hogy egy pár ökor egy koronáért, egy teljes felszerelt cséplőgép pedig két koronáért került az árverező birtokba. Így aztán az adós is tönkre megy, a hitelező sem kap semmit. Igen nagyjelentőségű e kérdés tárgyalásánál az, hogy a végrehajtók nem kapnak fizetést, hanem dijakat számítanak, amit az adósnak kell megfizetnie. Leverő és elriasztó a kis füzet tartalma, s annál nagyobb jelentőségű, mert mint említettük, végrehajtó irta. A súlyos állapotokon segíteni kell mielőbb, mert még megesik az a furcsa dolog, hogy nem akad az országban olyan keményszívű ember, aki beállna végrehajtónak.

— Katonatisztlek Perzsiában. A Bécsben megjelenő Österreich-Ungarische Heereszeitung azt írja, hogy Muzaffer Eddin perza sah véget akar vetni az orosz vetőkedésnek és elhatározta, hogy egyik nemzetbeli katonai instruktorokat sem fog többé alkalmazni hanem csak is osztrák-magyar tiszteteket. A nagyvezér már irt is a közös hadügyminiszternek, hogy szőltsa jel azokat a századosokat, akik franciául vagy angolul tudnak, vajjon hajlandók-e hosszabb időre Perzsiába menni.

— Ha a menyasszony csunya. Az egyik new-yorki polgármestert Cleliannak hívják. Clelian ur arról híres, hogy nagy feminista, gondosan örködik az asszonyi érdekek fölött s az a jószava, hogy a polgármesteri székből is meg lehet oldani a nőkérdést. Elsősorban a házassági fogadalom az, amely körül a polgármester reformokat iparkodik életbelepíteni s azt tartja, hogy lassan-lassan kiküszöbölje a házassági formákból mindent, ami véleménye szerint nem oda való. A minap Clelian, Cullan kocsimárost adta össze Ebbel Róza kisasszonnyal. Róza kisasszony nem lehetett valami eragadón szép teremtes, mert a polgármester se szó se beszéd, föladata a ceremónia adta kedves jogát, hogy a menyasszonyt megcsókolhatja. A derék polgármester nem csókolta meg a menyasszonyt, ami Róza kisasszonynak láthatóan fájt és rosszul esett. Cleliannak azonban egy arczma sem rándult meg. Nyugodtan folytatta az esketést, de mikor a házastársi kötelességek fölörölására került volna a sor, hirtelen eszébe jutott, hogy valamivel kárpotóni kell a menyasszonyt. Fölolvasta tehát az asszony kötelességeinek hosszú listáját, de mikor az engedelmesség szóhoz ért, nagyot csuklott és kihagyta. Ebbel Róza így össze volt adva Cullan kocsimárossal, de nem tett neki engedelmességi fogadalmat.

A polgármestert azután megkérdezték, hogy miért nem kötelezte a menyasszonyt a férje iránti kötelességre, amire a polgármester így felelt:

— Először is kárpotólni akartam a menyasszonyt az elmaradt csókért. Másodsorban tisztában vagyok vele, hogy a kisasszony örül, ha engedelmességhetik az urának és harmadsorban sokkal okosabb, ha az engedelmesség alól mentem föl, mint a hűség kötelezettség alól, mert a csunya asszonyoktól minden kitelik. Még az is, hogy megcsalják a férjüket.

— Halálhír. Hamvay Mór, Hamvay Odón hirlapíró, az Országos Iparművészeti Múzeum tisztviselőjének édesatyja, 56 éves korában meghalt a fővárosban. Özvegyen, született Reich Johanna asszonyon és fán kívül öt leánya: Fábán Odónné Gizella, felsőszepori Saly Jánosné Margit, Valéria, Honora és Irén gyászolják.

Ma szentelték be Vita Sándor, a tegnap elhunyt kuriai bíró hűt. tetemeit az evangélikus református vallás szertartása szerint. A holtestet azian Harangláb községbe szállították, ahol 23-én a családi sírban örök nyugalomra helyezik.

Torma József 24-én hatvankilenc éves korában meghalt Budapesten.

— Égő amerikai város. Rochesterből jelentik, hogy ott az üzletnegyed középpontjában nagy tűzvész dühög. A tűz többek között a Sibley Lindsay Curr and Company-cég tőmör gránit-épületét is elpusztította. A tűzoltóság egyes épületeket robbantószerkekkel akar ledönteni, hogy megakadályozza a tűz továbbterjedését. Eufallból és Strakuzából segítséget kérteki.

— **Öngyilkos közjegyző.** Temesvárról táviratozzák: Boncs Gyula vajdahunyadi kir. közjegyző tegnap este Lippán a József főherceg szállójában agyonlőtte magát. A pisztolydurranásra szobájába sietett személyzet még élve találta, de néhány perc múlva meghalt. Az szasztalon a lippai közéleti eljáráshoz címzett levelet találtak, amelyben kéri, hogy apját Boncs Döme aradi közjegyzőt haláláról értesítsék. Az öngyilkosság oka ismeretlen. Boncs előbb a temetőbe ment ki, ahol fel akarta magát akasztani, de azután mást gondolt és visszament a szállóba és hátsó szobájába lőtt. Boncs 42 éves volt, nejétől elválva élt ésszóka költőtt. Holttestét Aradra vitték és ott temetik el. A szerencsétlen ember Boncs Döme aradi közjegyzőnek, az aradi közjegyzői kamara elnökének a fia volt. Boncs Gyula váltót hamisított anyja és nővére nevére, melyért ellene bűnvádi feljelentést tettek. Hunyadmegye összes pénzügyi érdekelve vannak. Igen sok helyen van váltótartozása és most a váltóaláírások valódiságát kutatják. A vármegyében az összes váltótartozása 40.000 K., de az ország minden részében helyezett el váltókat.

— **Az álomtáncosnő.** Így nevezték el azt a francia hölgyet, aki nemrégiben Párisban tűnt fel a különös képességgel, hogy hipnotikus állapotban a legváltozatosabb zenének megfelelő érzéseket, szenvedélyeket fejez ki az arcával és taglejtésekkel. Madeleine L.-nek ezekről a produkcióiról annak idején mi is beszámoltunk. A napokban K. berlini bankár művészi szalonjában ismétlődtek meg ezek a kísérletek, melyek igen érdekeltek és műveltség előtt. Így a zongorához egymásután Stavenhagen udvari karmester és zeneigazgató, Schilling zeneszerző és gróf Eulenbury úr, jeen voltak továbbá orvosok és színművészek. Madeleine közép magas, nyulánk karcsú, finom alkatú, barna hölgy, nagy fejjel, szláv arcvonásokkal, kifejező nagy szemmel. Világoskék könnyű selyem antik-empír-szerpentinszerű öltözködés van rajta. Magnin párisi magnetizőr van vele, aki a társaság szemelátárára állítja a Madeleine-t s két orvos ellenőrzi. Aztán felhangzik egy Cyprien-dallam s a médium feláll karosszékéből s karjával, lábával, élénk arokifejezésével úgy fedi a zene tartalmát, hogy az egybegyűlt társaság ámulva nézi. És az ámulat nem szűnik meg egész este, amint más és más zeneszerzők művei kerülnek sorra. Valaki fölveti a kérdést, nincs-e a dologban valami ámitás. Egy kiváló színházi szakértő felel meg:

— Még ha ámitás volna is! — mondja — akkor még nagyobb érdekelne, amit látnék. Ha Madeleine mindent öntudatosan játszott, akkor olyan talentum, akit legelőjebb Duseval lehet összehasonlítani, vagy Wolter Saroltával, amikor a legnagyobb extázisban van. Hisz ez valószínűs áldás volna a kihalóleiben levő nagy-szabású színművészre nézve.

Aztán csak nem játszanak össze Magninékkel Stavenhagen s a többiek, akik zongoráztak. Mindenki más és más zeneszámokat játszik, Schilling a maga szerzeményeit, amelyeket nem ismerhetett Madeleine. És azon a kis dobogón, amelyen ez a különös hölgy táncol, az öntudatos művésznő nem is tudja azt produkálni, amit Madeleine, mert megakad, megbottlik bizonyosan. Végül Wagner-musika következik, Tristan. De Madeleine nem mutatja azt a mimikát, amely a Wagner-énekesekeknek elő van írva. Egészen más és elbűvölő, amit ő csinál. Keringőt, majd csárdást jár Liszt muzsikájára csudalatosan ritmikusán, kecsesen és tüzzel s a sok produkció után semmi fáradtság nem látszik rajta. Mikor fölébredszve csakhamar megjelenik estély-toaletten, faggatják, nem fáradt-e.

— Hát látszik-e rajtam kimerültség? — kérdi. — Nem, éppenséggel nem vagyok fáradt. Csak nagyon éhes vagyok.

Semmi komédiázás, hamiskodás nem látszik rajtuk, sem ezen az új „csudán“ sem a hipnotizőrjén. A leggyeszerűbb és legtermészetesebb a viselkedésük. Madeleine különben azt állítja, hogy sohasem tanult táncolni s színháznál is talán egyszer-egyszer volt évenként. Kis hivatalnoknak a felesége és két gyermeknek az anyja.

Egy bécsi orvos kapcsolatban az „álomtáncosnő“ ről megjelent közleményekkel, érdekes esetet mond el a praxisából. Ez az orvos hipnotizmussal és magnetizmussal foglalkozik, s többek között egy muszka grófnőt is teljesen kigyógyított a bajából a hipnotizmus segítségével.

K. grófnő, aki igen elegáns, művelt és erélyes idősebb hölgy volt — írja az orvos — régebben felkeresett. Hipnozissal sikerült is megszabadítanom a

bajától. Az első hipnotizálás azonban tökéletesen volt. A grófnő félt egy kicsit, erősen figyelemmel kísérte eljárásomat, hát az első hipnotizálás nem sikerült. A második azonban kitűnően ment, miután sikerült megnyerni a grófnő bizalmát.

Szobámban volt egy nagyon élénk kanárimadaram, amelynek kalitkáját mindig nyitva tartottam. A kanári, amely gyönyörűen oszcseregett, csak akkor jött ki a kalitkából, mikor szobámba léptem. Akkor a vállamra repült és vígan énekel. Olyan hatással volt rám mindig, mintha el akart volna beszélni valamit. Csakis az én vállamra repült. A grófnő hipnotizálása alatt valósággal csatlagott az éneke. Egyszer aztán legnagyobb meglepetésemre hipnotizált páciensem is oszcsereggni kezdett annyira madárhangon, hogy azt hittem, hogy két kanári van a szobámban. Soha emberől ilyen csalódásig hasonló madárhangokat nem hallottam.

Kanárim rögtön odarepült a grófnő vállára és aztán valóságos diálogust folytattak. A madár nagyon izgatottan csatlagott a hangját s betegem arcáról határozottan láttam, hogy beszélgetnek.

Mihelyt a grófnő felébredt s a madarat a vállán megpillantotta rémületesen felsikoltott. A kanári elrepült s betegem arra kért hogy zárjam el a kalitkát, mert nagyon fél az állatoktól. Ezt a kísérletet háromszor ismételtem meg ugyanazzal az eredménnyel.

Mikor a grófnő meggyógyult, kirándultunk a Wienerwaldba. Egy helyen megálltunk és beszélgetünk. A grófnő odátámaszkodott egy fához, ekkor pillantásaink találkoztak s akaratlanul is hipnotizáltam páciensemét, ami gyakori hipnotizálások alkalmával be is szokott következni. A verebek, amelyek ott csipogtak, most csapatosan jöttek a grófnőhöz aki hirtelen „verébnnyelven“ kezdett beszélni. A vererek előzőnőlték és kórúsan csipogtak. S a grófnő hol az egyik, hol a másik verébehez „szólt“. Végzet vettem a jeleneinek, felébresztetem a grófnőt. Megint meg volt rémülve a madarakról, amelyek ekkor elröpültek. A grófnő azután gyógyultan elutazott és én nem találkoztam többé vele és nem is hallottam felőle.

— **Tanítók jutalmazása.** A báró Wodjányer-féle jutalmat, amely kiváló tanítók díjazására szolgál, a Magyar Tudományos Akadémia március 28-iki összes ülésén fogja odaítélni. A magyar tanítók országos bizottsága javaslatára Trajter Károly igazgató tanítót küldte ki.

— **Vulkánikus kitérés.** Esztergomból táviratozzák: Hír szerint Győr-Szent-Mártonban a vasuti állomástól nem messze, a Benedek-rend birtokán vulkánikus kitérés észlelték. A vidéken napok óta a föld alól tompa moraj hallatszik, a vizek pedig az esős idők dacára apadást mutatnak. A levegő néhány nap óta kisebb-nagyobb mértékben kénes szaggal van tele. Az itt élő vidéken levő egyik kutból a víz egyideje állítólag ismeretlen okokból kiszáradt. A kitérés helyén, mintegy negyedholdnyi területen, a földet gipszserű törmelék borítja. A lakosság között ezek következtében babonás hírek keltek szórnyra. Dr. Szontagh Tamás bányatanácsos, a Magyar Földtani Intézet osztálygeológusa, úgy nyilatkozik hogy annak a feltevésnek, hogy vulkánikus erupcióról volna szó, nincs alapja, mert az illető vidék felületének lerakódása újabb keletű és az észlelt kénszag-gázokat valószínűleg az iszap és szerves bomlási termékek idézik elő.

— **Titkoszatos eset.** Egy könyvnyomtatás lap közlése alapján megírjuk, hogy a Maria Valéria-utóban levő Tőzde-kávéházat a cirkáló rendőr tégnapelőt éjszaka nyitva és kivilágítva találta s a személyzet tagjai közül senki sem volt a kávéházban. A rendőrség most megállapította, hogy a kávéházat az egyik alkalmazott tévedésből hagyta nyitva s a tulajdonosnak eszébeáramban sem volt az, hogy megszökjék. Az egész hír különben csak az illető könyvnyomtatás lap felületeségére vezethető vissza.

— **Dráma a tengeren.** A Cirkvenica hajón, amely tegnap Lussinpiccolóból Fiume felé tartott, tragikus jelenet játszódott le. Genuizi Ágoston, az osztrák pénzügyminisztérium számlaellenőre Bergossero közelében a hajó fedélzetéről feleségének szemelátára a háborgó tengerbe ugrott és nyomtalanul eltűnt. A kapitány nyomban megállította a hajót, mentőcsónakot bocsátott le, de hosszas kutatás után sem sikerült az öngyilkost kimenteni. Genuiziné sirógörösköket kapott és az utasok csak nagynehezen akadályozhatták meg abban, hogy a tengerbe vesse magát. A Cirkvenica néhány órai késéssel érkezett Fiuméba. Az öngyilkos számlaellenőre már régebb ideje súlyos beteg volt. Néhány nap előtt feleségével Bécsből Triestbe, onnan Lussinpiccoloba utazott, hogy ott gyógyulást keressen bajára. A beteg nem érezte ott jól magát és Fiuméba akart menni. Genuizi boldog házasságban élt feleségével, aki pozsonyi magyar családból való.

— **Szerencsétlenség egy vívőteremben.** Megrendítő szerencsétlenség történt ma este Gennari Giuseppe vívómesternek az Erzsébet-körúton levő vívőtermében, ahol tudvalévőleg két esztendővel ezelőtt vívás közben maga a vívómester kiszúrta Schindler Emil állami hivatalnok szemét. A mai szerencsétlenség Szende Dezső 18 éves joghallgatóval, Steigenberger József sas-utcai posztó-nygkereskedő fiával történt. A fiatal jószág ma este Gennari felügyelete alatt olasz vívőtörrel mérkőzött egyik barátjával. Ellenfelének főre egyszerre csak áthatott az alare rostélyán s a tör hegye bal szemébe furdott. A szerencsétlen fiatalember összeesett, orvost hívtak hozzá, aki bekötözte megsérült szemét. Ezután hazavitték a sas-utcai lakására, ahol állapota azóta rosszabbra fordult. Szily Adolf egyetemi tanár megoperálta a sérült szemet, de nagyon valószínű, hogy a fiatal Szende elveszti szemévilágát. Mikor a boldogtalan fiatal-embert hazavitték, édesanyja annyira megremült, hogy újultán összeesett és elvesztette a beszélőképességét.

— **A dijoni lázadás.** A dijoni szeminarium papjai parázs lázadást rendeztek püspökük ellen akit azzal a rettenetes gyanuval terheltek, hogy szabadkőműves. A szabadkőműves hírebe kevert püspököt természetesen nem tartották méltónak arra, hogy a pappá-avatás szentségét elfogadják tőle s a legnagyobb önáborodással utasították vissza a dijoni püspök áldását. A püspök azzal felelt a szeminaristák lázadására, hogy őt embert kivárt a papnöveldeből. Most már csak annál inkább megvádolják a püspököt hogy a szabadkőműves szövetségben van, hogy az ördög-gel cimborál s hogy nem akar kevesebbet, mint az egyház fölirtogatását. Maga a püspök pedig a legjámborabb és legártatlanabb ember a világon. Bizonyos, hogy nem is szabadkőműves, ami abból is látszik, hogy borzadva titakozik olyan szentségtörése ellen, mint amínőket az ő fogalmai szerint a szabadkőművesek végeznek. Egy francia újságíró főkereste a püspököt, hogy a dijoni szeminariumi lázongás dolgában beszéljen vele. A püspök elmondta afféjének történelét.

— **Azzal vádolnak — mondja — hogy szabadkőműves vagyok.** És mire alapítja ezt a nevelésig vadat? Arra, hogy némelyek látni vélték, amit a lue-Cadetbeli szabadkőműves páholyházba beléptem. A Cadet-utóban lakik a fotográfusom, gyakran járok hozzá s arcképet ki is van függesztve kirakátában. Azt hiszem, ez a dolog kellett gyanu s ehhez járult még az is, hogy cimereben háromszöglet s három csillagot viselék. Ebből aztán egészen bizonyos már, hogy szabadkőműves vagyok. Bizonyos vagyok benne, hogy már Rómában is megvádoltak, bár az is szent igaz, hogy Rómában nem házik el felőlem az ilyesmit.

Combes miniszterünk kérésére André hadügy-miniszter elrendelte, hogy a dijoni szeminariumból elcsócsátott klerikusok katonai szolgálatukat, mint közlegények teljesítsék. Abban a kedvezményben amely a szeminaristákat megilleti, hogy tudniuk az egészségügyi csapatonál teljesíthetnek szolgálatot, a kiosapott papok nem részesülhetnek.

— **Zoltán-kenőcs** csúsz, köszvényélnél üvegenként 2 koronáért Zoltán-gyógyszertárból, Budapest, V., Szabadság-tér.

— **Anglia legnehezebb embere.** Londonból jelent egy távirat, hogy Doverben ma temették el Longley Tamást, ki arról volt nevezetes, hogy Anglia legnehezebb emberének ismerék. Míg élt, hat maza nehez volt s koporsóját tizenket ember vitte a temetőbe.

— **Meggyilkolt gyáros.** Frankfurtból sürgőnyzik, hogy ma, világos nappal, a város egyik legforgalmasabb utcáján meggyilkolták Lichtenstein Richard Herman utcazajongora-gyárost. A tettesnek semmi nyoma nincsen.

— **Házasság Szécsi Illes földbirtokos március 7-én** óltarhoz vezető Varednyi Irén kisasszonyt, a Vignszínház művésznőjét.

— **Tolvajvilág.** Skalba József szénkereskedő Rökk Szilárd-utca 25. szám alatt lévő lakását átkulccsal felnyitották és 7 0 koronát és érmesüteműt ellop-tak. — Alkulosos betörők jártak Czudni Tivadar bádogos Bathory-utca 19. számú lakásán, ahonnan 100 koronát és ékszer loptak el. — A rendőrség letartóztatta Antal János és Szabó Márton facér iparosokat, akik több lakásfosztást követtek el.

— **A Beketow-cirkusz Budapest.** Ez az európai hírnevű cirkusz amely jelenleg Bécsben az egykori Ranz-féle cirkusz helyiségben folytatja nagy-sikerű előadásait április 30-ától kezdve a fővárosban fogja attrakcióját bemutatni. A milóvára 200 személyből álló társulata a királynak is különös kedvét élvezi, mi kétségtelen nagy kitüntetés melylye a monár-kiánkban megfordult társaságok egyike sem dicsekedhetik. A király ugyanis, aki már harminc esztendeje cirkuszt nem látogatott meg. Beketow cirkuszát háromszor tüntette ki látogatásával, legutóbb 21-én vasárnap amidőn Mária Valéria főhercegnő,

PÉNZVIZIONYAIK
járulást a bankok, az eddig használatlanul heverő sok millió rago tőkét már 300 koronától kezdve 4 percentes kamattal mellett igényelnek földbirtokra való kölcsönnyújtással gyümölcsözőt.

ÉRDEKELNÉK A BIRTOKOSNAK
hogy ily néző, tetőszereinti 15-20-30-40-50 vagy 65 év időre nyerhető kölcsön felvételével drágább tartozásait megzabaddulasson, vagy ezzel gazdaságát tovább fejlessze.

NEM MONDHA FÉL A BANK A
kötött időn belül, az adós azonban igen. Drágább kölcsön átadására készletmentes. Lebonnyitás 2 hét alatt. Előzetes költés nincsen! Felvilágosítás ingyen! Levélből megkereséses válaszadás költség nélkül. Forduljunk

valamint Ferenc Szalvátor főherceg is családjával kitűnően mulatott a cirkuszban.

(x) **Gasdák, ha nagy terméshes akarnak jutni, Mauthner-féle magvakat vesznek.** Idei főárjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, Mauthner *Udán cs. és kir. udvari magkereskedése* Budapest, Rottenbiller-utca 83. sz., mindenkinek kívánatra ingyen, készséggel megküldi.

FŐVÁROS

(*) **A polgármester a mozgósításról.** Halmos János polgármester ma, mint a *M. Estilap* értesül, sürgős rendeletet intézett a főváros tiz előjáróságához, amelyben közölte velük, hogy *Faller* tanácsos, a katonai ügyosztály vezetője előterjesztésére kiszemelte azokat a tisztviselőket, akik mozgósítás esetén a katonai ügyosztálynak éjjel-nappal a rendelkezésére álljanak. A polgármester ideiglenesen kirendelt száz hivatalnokot és negyven szolgát, akiket a katonai ügyosztályban a mozgósítás esetére már most begyakorolnak a teendőikbe.

(*) **Egy okos rendelet.** *Rudnay* Béla főkapitány adta ki s itt közöljük egész terjedelmében. Beszél maga helyett s nem is szorul bővebb dicsőre, mint arra, amely a főnnebbi cimben már benne foglaltatik. Így szól a rendelet:

Már többször merült fölpanasz a miatt, hogy egyes házakban a lakók névjegyzékét tartalmazó táblát a kapubejártnak vagy a lépcsőháznak oly részére függesztik, amely az esti órákban kelőben megvilágítva nem lévén, a jegyzéket ott az esti homály beálltával elolvasni nem lehet. Némely házban pedig az ilyen névmutató-tábla teljesen hiányzik. Min hogy közrendeseti okokból, de a közönség érdekében is kívánatos és szükséges, hogy a házi lakókról mindenki minél könnyebben és kérdészködés nélkül értesítést szerezhesen: fölívom a székesfőváros háztulajdonosait, hogy minden házban készíttessenek ilyen névmutató-táblát és ezt a kapubejártnál alatt vagy a lépcsőházban olyan helyen függesztessék ki, ahol az esti órákban is kelőben megvilágítva és elolvasható. Ezen a névmutató-táblán a házzámbla oly magasan van a kapu fölé függesztve, hogy azt az esti órákban elolvasni nem lehet. Budapest, 1904. február 19. *Rudnay* Béla főkapitány.

(*) **Zálogházi reform.** A főváros főtitkára a kereskedelmi miniszter még 1900 januárban kimondotta, hogy ékszerüzlettel kapcsolatban kézi zálogüzletet gyakorolni nem lehet. A kereskedelmi miniszter most tudatta a törvényhatóságokkal, hogy a kétféle üzletet szétválasztására 1905 május elsejéig ad határidőt.

(*) **Robbanóanyagok árusítása.** A Párisi Áruház titkárságára óta a hatóságok vizsgálják az üzleteket. Az egyik kerületi előjáró ebből az alkalmából azt az előterjesztést tette, hogy a robbanóanyagoknak petróumnak, benzinnak és terpentinnak az árusítását a fűszeresek zaccosának és festékkereskedőknek tiltsák meg vagy mondtassék ki, hogy ezeket a robbanóanyagokat csak külön üzlethelyiségben árusíthassák.

SZÍNHÁZ, ZENE

** **Népszínház.** (Bemutató előadás.) Azok közt az írások közt, melyek a modern színpadot dominálni kezdik, a szociális kérdések s ezek közt első sorban a munkáskérdés, mindinkább előtérbe tolnak. Hauptmann Gerhardt, Maxim Gorkij és Heyermanos, a munkásnyomor színpadi apostolai, három kiváló alkotással, a Takácsokkal, az Éjjeli menedékhelyivel és a Reményiny, biztos utat jelöltek a szocialista tendenciának a színpadi deszkákra s az ő nyomukba igyekeznek a két magyar társzerző, *Hegedűs* Gyula és *Géczy* István, ma este bemutatott darabjukkal, *Az apostollal*. A darab eléggé egészséges kísérlet a magyar munkásszocialista dráma terén. Kísérletnek nevezük a szociális tendencia szempontjából, mert míg a fentebb megnevezett mesterek szerves, benső kapcsolatba, jobban mondva egységbe tudják olvasztani darabjaik cselekményét szocialista tendenciákkal, addig a két magyar társzerző darabjának csak éppen annyi köze van a tendenciához magához, hogy csak kerületi szolgál nekik egy attól csaknem teljesen független drámai cselekmény feldolgozására. Az apostol hőse, Simon Pál, vasgyári munkás, aki nem igen öröködi a munkásnép forrongásával, sőt inkább, mint a béke apostola csitítja lazongó munkásársait, — de mikor megtudja, hogy a gyár művezetője, Würther, évekkal azelőtt, magáévá lenni kényszerítette a feleségét, Erzsébetet, bosszúból átszab a zendülők közé és a darab harmadik felvonásában az olvasztó kemencébe dobja bele családi boldogságának a megrontóját. A bosszúnak ez az egyéni hajtó oka megfosztja Simon Pált attól, hogy egy igazi szocialista drámának igazi hőse lehessen. Az igazi drámai hősök mozgató eleme

csak a meggyőződés lehet, a *Hegedűs—Géczy*-darab hőseit pedig nem ez a motívum vezeti. A darabnak különösen első felvonása — a sztrájk felvonás — az, mely erős realizmusával nagy drámai hatást kintal, aminthogy általában, mint a legtöbb szocialista-darabban, a tömegjelenségek szcenikai beállítására rejti magában a hatás biztos eszközt. A két társzerző ezekben a jelenésekben bőséges teret nyújtott, melyet a színháznak csak ki kell alkalmazni tudni. Ehhez azonban a vezetősz gondolkodó intelligenciája és tudása szükséges, amit ezidőszert hiába keresnénk a kerepesi-uti műintézet mai züllött állapotában. Ennek a züllöttségnek szembeszurói nyomai vonulnak végig a darab kiállításán az egész előadáson, amelyben legfeljebb egy-egy szereplőről lehet kedvezőt mondani, egészben véve azonban alig érdemes komoly szóra. *Szabó* Antal Simon Pálja, *Szirmai* Kód Péterje és *Szentmiklóssy* Irén Teréze emelkednek ki mint fényes pontok a környezet lehangoltság sűrű hátteréből. *Irsai* művezetője egyenesen karrikatura s a többitől sem igen lehet kedvezőbbet mondani. Csak *Pintért* és *Nyáráti* illeti elismerés az apróbb szereplők közül.

Lehangoltság üres nézőtér előtt folyt le a bemutatás. Egy premíer üres ház előtt: szomorú bizonyossága e színház teljes aláaknázottságának és kompromittáltságának. Csak a legfelsőbb karzatokon ültek tömött sorokban a munkások, akik a darab egy-egy erősebb mondasára nyílt jelenésben is tapsban törtek ki. A szerzők közül csak az egyik, *Géczy* István jelent meg felvonások végén a hívó tapokarra, a másikat, *Hegedűs* Gyulát, a *Vígyszínház* kintű és ünnepezt művészt, a színház erős repertoár-darabja, *Az arany utjai* tartotta vissza attól, hogy darabja premíerjén megjelenhessék. (M—s.)

** **A toreador.** (A Király-Színház bemutatója.) Angol operet, ennek a műfajnak szertelenségeivel, szemnek tetsző hatásaival, táncos mókaival és kedves muzsikájával. Gyorsan pergő előadás hoz sikert e daraboknak. A toreadort értéke szerint becsülte meg a mai premíere közönsége. A rendezés és a játék igazi stílusát vidám hangulattal értékelte a közönség, amely nem rágódik a dramaturgia tételein, mikor élvezetes estét kintal a dal, a tánc, a groteszk tréfa. A Király-Színház minden színpad s jóval indította utnak angol újdonságát. Tetszett is egészében, de különösen részleteiben, anova a rendező (vagy ki tudja: talán bizony a szerző?) trükkjeit elhelyezte. Ez ember igazán nem tudja, mit alkot a szerző ezekben a darabokban. Annyi bizonyos, hogy ördögös librettistái vannak a toreador-nak, öt darab házasságot bonyolítanak le, persze legalább is négyezre kell e számot emelni, ha a bonyolalmakat is meg akarjuk olvasni. A muzsikát meg éppen jó cég jegyzi: *Monckton* és *Caryll*. Mindjárt utánuk illik megemlékezni a fordítóról, *Laitz* Andorról, aki olyan pompásan gördülő versekkel látta el az operettet, hogy welleite szerényen vonulhatnak meg az angol librettisták, névszerint *Tanner* és *Ross* urak. A főszerepet, *Fedák* Sári játszotta nagy vidámsággal, sok, sok temperamentummal, aminek szerves tartozéka ötletes és ügyes táncos produkciója. Egyforma dicsőret illeti meg a többi szereplőt is. Valamennyien — *Ferenczy*, *Gyöngyi*, *Bánó*, *Szomori*, *Vécsei*, *Papp*, *Köröndy*, *Bónis*, *Csataj*, *Gabányi* — játékkal, énekkel, táncokkal pompásan beilleszkedtek az előadás stílusába. *Fedák* Sári miniatűr kópiaja, egy kis öt éves leányka, *Alexander* Margitka, meghódított mindenkit táncutánzatával. A közönség egész estén át sokat tapsolt és ujjazott, gyönyörködött a darab kiállításán s előadásán egyaránt. (H—u.)

** **Művészet.** A Magyar Gazdasszonyok Országos Egylete árva és a *Veres Pálné szoboralap* javára ma nagy művészet volt a Royal termében. A játékonny cél és a változatos műsor érdekessége roppant közönséget vonzott. Műkedvelő szerzők és közreműködők váltakoztak igazi művészekkel. Az utóbbiak sorában említjük *Csillag* Terézt és *Náday* Ferencet, akik az *Aranylakodalmom* című apróságot csevegtek el a művészetük egész bravúrával továbbá *Geyer* Stefán, aki *Pejacsevich* Dóra grófnő, *Hubay* Jenő, *Rubinstein* és *Wieniaszky* szerzeményeit játszotta szép tónusu hegedűjén, *Laub* István, aki virtuóz módon zongorázott és *Bossa* Antónia énektanár, aki pompás előadással, finom izléssel énekelte két dal Gounodól s Scarattól. Élénken tapsolták *Jeszenszky* Nádya Hunkát, aki hosszas hallgatás után ma először lépett megint a nyilvánosság elé és négy dal énekelte nagyon kedvesen, üde hangon, zajos hatással. *Kuranda* Duoit színtén elárasztották a tetszés minden jelével a *Saint-Saëns*-féle ária és néhány dal poétikus előadása után. A kisasszony mely hangjai felűnést keltettek a mai nagy és előkelő közönség körében. Kiváló ének tudása becsülte ere válik bécsi énektanárnőjének, *Weissné* asszonynak. A zongorakíséretet *Dienl* Oszkár végezte sok dískrécióval.

** **A feszték délután.** Vasárnap délután a Király-Színházban *Kont* és *Pásztor* nagyszerű operette, *A feszték* kerül színpad mérsékelt helyárat mel-

lett. *Amelie* szerepét *Kürthy* Adél operaénekesnő fogja játszani.

** **A Vígyszínház legközelebbi újdonsága** *Beyenlein* Fer. Ádám *Takarodó* című drámája lesz. A darab művészi és technikai előkészületeit már teljesen befejezték. A *Takarodó* bemutatójáig estéről-estére az Erény utjait adják.

** **Jablálól színházgató.** *Halmay* Imre színházgató 28. évi tőlbe meg működésének harmincadik évét. Ebből az alkalmából *Igló* város közönsége *Lóca* és *Késmárk* közönségével egyetemben ünnepezt rendez a jubiliás színházgató tiszteletére. Este diszeldadás lesz az iglói színházban, utána pedig társasvacsoza ez oltani Vigadóban.

** **Szabad liceumi hangverseny.** A zombori Szabad Liceum sikertől bangversenyre rendezett. *Maximovicse* művészi inveniáció zongorajátéka után *Krupp* Vilmos Liszt Ferencről olvasott fel. Az előadást *Maximovicse* Liszt-opszokok briliáns és óadásával magyarázta. A közönség mindakét közreműködőt elhalmozta tetszésnyilvánításával.

** **Kis Színház.** *Kis Színház* a címe *Sziklay* Kornél színházának, melyet március 18-án ünnepelesen nyit meg. A megnyitó előadás a fővárosi színházak legkintűbb művészei és művésznői tognak közreműködni. A *Kis Színház* személyzete már teljesen szervezve van; fiatal jóhangú leányokat azonban még felvesznek a kórusba. Jelentkezni lehet *Király-utca* 98/b. (II. emelet) szám alatt, délután 2 órakor.

** **Vidéki színház.** A temesvári színházban hétfőn, kedden és szerdán *Szojzer* Ilona, az Operaház kintű művésznője vendég szerepelt nagy sikerrel, zsu.olt házak előtt. A művésznő a *Szevillai borbélyban*, a *Nebátsvirágban* és a *Böregérbén* lépett föl. A jövő hét végén lesz az első *Wagner*-előadás magyar nyelven *Temesváron*. Színpad kerül a *Tannhäuser* című opera, melyre hónapok óta készült *Krecsányi* társulatának énekes személyzete.

*Munkács*on múlt héten fejezte be kététnapos szezonját *Mezei* Kálmán társulata. Utolsó előadásul a *Cyfra monoruzsi* került színpad. A közönség Nockyknét, *Lórinczy* Erzsit, *Rajz*, *Ödönt*, *Kiss* Árpádot és *Bogyó* *Zsigmondot* elhalmozta tetszésével. Madi Simi szerepében *Helati* Hugó jeleskedett, a közönség ovációban és a ándékbán részesítette. A társulat *Rozsnyón* folytatja működését.

TUDOMÁNY, IRODALOM

○ **Fülvlasás.** A *Műbarátok Körének* mai összejövetelén *Hercegy* Ferenc olvasott föl részleteket a *Nemzeti Színházban* legközelebb színpad kerülő *Bizánc* című drámájából. A magas színvonalú fölolvastat a nagyszámú és előke közönség feszült figyelemmel halgatta meg és a végén zajosan megtapsolta az illusztris fölolvast.

○ **Tarján Dénes.** Két eg máshoz való szív meleg közvetlenségű hűstöráját mondja el *Baldás* Dező *Tarján Dénes* című most megjelent regényében. A zsurok világában tátonyó léhaság és a tulubozó szülői józanság a szerelmek közé áll. Reményük mármár csöndes, vér nélkül pusztító drámába igy, de az utolsó pillanatban a sarkakra állnak s lerázzák magukról az idegen hatások nyűgét. Erélyes kézzel megállítják a robogó kerekeket, drámának induló sorsukat idillbe kényszerítik. A fejezetében művészién egyszerű, szinte önmagától haladó akciói igazi karakterisztikus fővárosi levegő lebegi körül. A budapesti társaság tipikus alakjait *Balázs* szemlélődő elmélyedésre valló megfigyelések és világításában veti az olvasó elé. *Stilusa* színszerű, a kaleidoszkóp módjára változó heyzetek hangulataihoz simul. Az érdekes jellemképek, eleven leírások bő változatossága teszi mozgalmassá ezt a regényt, amely egy fiatal tehetségnek sokat ígérő megszólalása. A csinos kiállítású könyv a *Légrády Testvérek*-cég kiadásában jelent meg.

Nyilttér.

Miután lehetetlen az összes hozgám intézett kérdésekre egyenként válaszolni, ezután értesítem az érdekelte izraelita trafikokokat, hogy a pénzügyminiszter ur ő nagy méltóságának f. évi január havi, a szombati szünetre vonatkozó magas rendelete már jogerővel, minek folytán mindazon trafikokosok, kik ezen rendeletben biztosított kedvezményben részesedni akarnak, az illetékes pénzügyi hatóságnál jelentkezzenek, mert a rendelet általános nem lévén, a pénzügyi hatóság azt a trafikosokkal közölni nem tartozik.

Verbán, Adár hó 8-án 5664.

Reich Sámuel
főrabbi.

(Az e rovat alatt közöltettek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

EGYESÜLETEK

(A Dandoghajósai Társaság Ó Budai Hőgyára Tisztviselőinek Köre) 20-ikán tartotta ötödik évi közgyűlését. A megjelent választások értelmében enik lett: *Cristófi* Ede; alelnökök *Kronstein* Alajos és *Mödlinger* Ferenc; titkárok: *Ries* Donát és ifjabb *Bauhofer* Nandor; pénztáros: *Bayer* Ferenc; ellenőr: *Tarján* János; házagny: *Schiffer* Ármán és választmányi tagok: *Burger* Gusztáv, *Csillik* Gusztáv, *Csetfalvy* Titusz, *Kling* Vilmos, *Meocsik* János, dr. *Reisz* Mór, *Serdoc* Rezső, *Urban* Albert, *Wimmer* Károly és *Zenisek* Hugó. A közgyűlés után társasvacsoza volt.

(A Magyar Mérnök- és Építészegylet) tegnapi ülését rendezte. Dr. Sodalay tartott szakszerű előadást a vasúti biztosító berendezésekről különösen az érintő sínek alkalmazásáról. A közönség a széleskörű tanulmányra való előadást figyelemmel hallgatta.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Sikkasztó ügyvéd.** Nyitiról jelentik: A nyitrai ügyészség vádat tett dr. Egressy Sándor nyitrai ügyvéd ellen sikkasztás és közokirathamítás miatt. A nyitrai törvényszék nyolc hónapi börtönrre ítélte Egressyt, amit teletöltés folytán a pozsonyi Tábla harmadjel évi fegyházra emelt föl. A Kuria az egész eljárást megsemmisítette és új eljárást rendelt el. Az új főtárgyalás hétfőn kezdődött Nyitirán. A vádlottat dr. Friedmann Bernát ügyvéd védte. Ma hirdették ki az ítéletet, a vádlottat közokirathamításért hat hónapi börtönrre, ítélték, míg a sikkasztás vádjá alól felmentették.

§§ **A Koralek-bűnpör tárgyalása.** A kassai törvényszék előtt ma kezdődtek meg a sikkasztásokkal vádolt Koralek Ferenc bűnpör tárgyalásai. Koralek avval van vádolva, hogy a város pénztárából 77.000, a rendőri segélyalapról 24.000, a légszuszogár terhére 2863 és a domépiási alap terhére 11.0.0 koronát sikkasztott el. A vádlott tagadta a terhére rótt bűncselekményeket s avval védekezett, hogy bár már 2 évvel ezelőtt észrevette, hogy a házipénztárból huszszor korona hiányzik, de az nem tudta kipuhatolni, hogy az összeget ki emelte el. Azt hiszi, — úgy mond — hogy valaki másodkövetésel nyitotta föl a pénztárt. Gyauva egy Reichl nevű másodpénztárosra irányul aki Amerikába szökött. A vádlott kihallgatása után a tanúk hallgatások sora kezdődött meg. Az összes tanúk azt mondják, hogy nem hiszik, hogy Koralek, aki szoldát életet folytatott, bűnös lehetne. A vád- és védebeszédre holnap kerül a sor.

Legujabb.

Az orosz-japán háború.

A port-arthuri vaktárma.

London, február 26.

Az itteni japán követség a következő, Tokióból február 25-én küldött táviratot teszi közzé: Négy régi hajó, melyeket néhány torpedóhajó kísért, február 24-én reggel behajózott a port-arthuri kikötő bejáratába, hogy a kikötőt toroklatat elzárja. Az a cél, hogy ezeket a hajókat elsüllyesszék, életretett. A tiszték sértetlenül visszajöttek.

Véres bosszu.

London, február 26.

A Standardnak táviratozzák Tientsinből: Az oroszok a Tugari folyó mentén véres bosszút állítottak a bernszülötteken. Egy falu egész népét, asszonyokat és gyermeket sem kímélve, lemészárolták.

Kuropatkin, a rettenetes.

Berlin, február 26.

A Berliner Tageblatt jelenti: Kuropatkin tábornok, a manduriai orosz csapatok főparancsnoka kijelentette egy francia hírlaprio előt, hogy a háború 8—10 hónapig fog tartani. Oroszország gondoskodik majd róla, mondotta Kuropatkin, hogy a csatatérre küldött japánok közül senki se lássa viszont hazáját.

Khina semlegessége.

Pétórvár, február 26.

Pekingből táviratozzák, hogy Japán a khinai udvarnál kijelentette, hogy Khina megsejtette a semlegességet, amikor megengedte az orosz csapatoknak a manduriai határ átlépését, épp úgy megsejtése volt a semlegességnek az is, hogy a khinai lakosság üdözte a tunguz-bandákat. Mindazonáltal a japán kormány megígérte, hogy támogatni fogja Khinát fegyverek beszerzésében.

Mese a Kisenév-hajóról.

Berlin, február 26.

New-Yorkból táviratozzák a Berliner Tageblattnak: Silvermann newyorki főrabbi megcáfolja azt a híresztelést, hogy az amerikai zsidók a japánok számára egy hadihajót készítenek vásárolni és felszerelni. Azt is híresztelték, hogy az ajándékul küldendő hadihajónak Kisenév lesz a neve,

Épp így valótlán az a hír is, hogy amerikai tisztetek egy ezredet készítenek toborozni és azzal a kelet-ázsiai hártérre mennek a japán hadsereg segítségére.

A pápa levele a cárhoz.

Róma, február 25.

Jayme Bourbon hercegnek, ki a kelet-ázsiai hártérre utazik, Pius pápa sajátkezűleg irt levelet adott át, hogy azt Miklós orosz cár kezéhez juttassa.

TÁVIRATOK

Magyar intervjúk.

Bécs, február 26. Egy bécsi lap tudósító meginterjúvolta Ugron Gábort és Rakovszky Istvánt a parlamenti helyzet felől. Ugron kijelentette, hogy pártja le nem szerel, míg a magyar kommandót ki nem küzdötte. Különbösen is szó sem lehet a parlament munkaképességéről, míg Tisza István meg nem bukik. Az ex-lexben való fölölösztatástól nem fél, mert a korona nem járulhat hozzá ilyen törvénytelenséghez. Pikánsabb volt a Rakovszky nyilatkozata, aki megint folytatta kétszínű játékát. Azt jelentette ki, hogy az Ugron-ésóport nagyon népszerű, s ha kitart, övé lesz a győzelem. A tervezett házszabálymódosításról pedig azt mondta, hogy csak el fogja mérgeíteni a kedélyeket, de a parlamenti helyzetet ily módon nem lehet orvosolni.

Mozgósítás.

Krakó, február 26. A Napzdó irja, hogy a staniszlai vasúti hivatalnokokat, akik egyuttal tartalékos tiszték, behívták Csehország ezredeihez. Staniszlából e hó 22-ikén Magyarország felé négy vagon indult tábori konyhaszerszámokkal, tábori hordágyakkal. Utasították a hatóságokat, hogy a kimustrált lovakat, amelyeket tavasszal bérbé szoktak adni, most tartsák vissza.

A tibeti kérdés.

London, február 26. (Felsőház.) A tibeti expedíció tárgyalása során Earl of Hardwicke indiai parlamenti másodtitkár kifejti a következőket: Amíg a tibetiek vonakodtak Nagybritanniával összeköttetésbe lépni, hajlandóak mutatkozni más hatalommal szövetségben. A tibeti megbízottaknak Pétervárra való küldése arra irányult, hogy a tibetiekben azt az érzést keltsek, hogy Oroszország hatalma hátuk mögött áll. Nyíltan is kijelentették: „Nem félünk az angoloktól, mert Oroszország áll hátunk mögött”. Ez oly állapot, melyet a kormány nem tűrhet. A szónok reméli, hogy a tibetiek hajlandók lesznek azokat a javaslatokat megbeszélni, amelyeket Younghuzban előterjesztett. Ha a tibetiek ellenséges magatartást akarnak tanúsítani, akkor nekünk a kihívást el kell fogadni. Rippon márkí felhívja a kormányt, hogy az eljárást, a kelet-ázsiai helyzetre való tekintettel, szüntesse be. Semmi sem alkalmasabb arra, hogy a kormánynak újabb nehézséget okozzon oly időben, amikor az orosz nép a háború folytán nagy izgatottságban van, — mint az a gondolat, hogy Nagy-Britannia vele vetelkedni akar.

Jaurés és Sarrien.

Páris, február 26. A képviselőház tegnapi este 300 szavazattal 273 ellen elvetette azt az indíványt, amely szerint a párisi község tanács tagjainak számát a szocialisták javára szaporították volna. Ez alkaommal heves összetűzés volt Jaurés és Sarrien között, aki arról beszélt, hogy a radikális pártoknak védekezniük kell a szocialisták zsarnoksága ellen. A tegnapi szavazás után igen nehéz lesz a kormánypártok többséget együtt tartani.

A hazafias francia szerzetesek.

Páris, február 26. A Siócle értesülése szerint a keresztény tanításról elnevezett kongregáció főpriorja megkérdezte a rend 12.000 tagját, hogy világi pap akar-e lenni Franciaországban, vagy pedig szerzetes marad és külföldre megy? A felelet az volt, hogy nyolcezeren világi papok lesznek, négyezren pedig megmaradnak szerzeteseknek és kivándorolnak Franciaországból.

A balkáni helyzet.

Szófia, február 26. A bolgár hadügyminiszter tegnapi délután rendeletet adott ki, amely szerint a határ jobb ellenőrzése s fegyveres bandák átkelésének megakadályozása végett a Törökország felé határt négy zónára osztotta föl, amelyek a második, harmadik, negyedik és hetedik hadosztály parancsnoksága alá tartoznak.

Szófia, február 26. Politikai körökben az hírlík, hogy a kormány megbizta Nacovicot, hogy

tárgyaljon a portával az iránt, hogy írásban állapítsák meg azt, hogy a reformmunkálatot egyik fél sem zavarja meg.

Konstantinápoly február 26. A Gyakova vidékén összevont csapatok a mozgalom elnyomásával vannak eloglalva. Az elmúlt napokban néhány kisebb összeütközés történt. Az öszzegyűlt albanok nagy része állítólag máris széteszolt. Az hírlík, hogy a különböző lövészek és előkelők lakásait akarják elpusztítani. Prizrendből és Mitrovicából jelentik, hogy ott ágyudörgést hallottak.

Szófia, február 26. 200 szerb diák március 4-én Szófiába érkezik, hogy az itteni főiskolai diáksággal megbeszélje a macedóniai kérdést és tanácskozzék a felől, mint lehetne véget vetni a macedon bandák garázdálkodásainak.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, február 26. A bécsi főszekekamara ma tartott teljes ülésén autonóm hatáskörében kimondta a magyar takarékpénztárak központi jelzálogbankja ojonnan kibocsátott 2000 darab 1000 koronás részvénynek szállíthatóságát.

Bécs, február 26. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Eladatott: Buza: tiszavidéki 78—82 kg. 9.50—10.— K., bányási 76—80 kg. 9.10—9.60 K., mosoni és győri 70—79 kg. 9.10—9.45 K., tót felvidéki 75—79 kg. 9.—9.50 K., marchofeldi 76—79 kg. 8.60—9.10 K. Ross: tót felvidéki 72—74 kg. 7.25—7.60 K., pestmegyei 72—74 kg. 7.35—7.65 K., déli-vasúti 71—73 kg. 7.15—7.40 K. Arpa: magyar 7.20—8.50 K., marchofeldi 6.50—7.25 K., bécsvidéki 6.70—7.— K., tót felvidéki 6.40—7.10 K., budapest—mohácsi 6.40—7.15 K. Magyar tengeri 6.05—6.10 K., cinquantin 6.90—7.25 K., magyarzab 6.05—6.90 K., válogatott 7.10 K.

Bécs, február 26. (A Budapesti Napló tudósító-jától) A nemzeti magánforgalomban a csatások a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 632.—. Magyar hitelrészvény 741.—. Angol-Osztrák bank 276.50. Bécsi bank egyesület —. Union bank 520.—. Landerbank 420.—. Osztrák-magyar államvasút részvény 633.50. Déli vasút 77.—. Elbavólyi vasút 403.—. Északnyugati vasút részvény —. Dohányrészvény —. Rimamurányi vasút —. Alpezi bányarészvény 399.—. Máusi járadék —. Magyar korona járadék 97.10. Osztrák koronajáradék —. Lombard —. Török sorjegyes 119.25. Német orrcsarni márká 117.46. Napoleon'or —.

Berlin, február 26. (Gabonatársaság.) Buza májusra 186.— márká (10.90 korona), júliusra 187.— márká (10.96 korona). — Ross májusra 144.25 márká (8.46 korona), júliusra 145.75 márká (8.64 korona). — Zab májusra 135.25 márká (7.99 korona), júliusra 140.25 márká (8.22 korona). — Tengeri amerikai mixed májusra 118.— márká (6.92 korona), júliusra 118.25 márká (6.94 korona). — Spiritus 70 márká (ártolyam 117.20 korona per 100 márká). Irányzat: gyengén tartott. Idő: fagy.

Frankfurt, február 26. (Zárlat.) 4²⁰/100-os papírjádék —. 4¹⁰/100-os osztrák aranyjádék 100.50, 4¹⁰/100-os magyar aranyjádék 98.10. Osztrák hitelrészvény 199.30. Osztrák-magyar államvasút 135.70. Északnyugati vasút —. Rustiehradi vasút —. Londoni váltóár 254.80. Bécsi bank egyesület 127.70. Vilamos részvény —. 3¹⁰/100-os magyar aranyjádék —. 4²⁰/100-os ezüstjádék 100.35. Osztrák koronajádék 99.80. Magyar koronajádék 97.15. Osztrák-magyar bank 114.15. Déli vasút részvény 14.10. Elbavólyi vasút —. Bécsi váltóár 351.16. Párisi váltóár 313.80. Unionbank részvény —. Alpezi bányarészvény 199.50. Az irányzat szilárd.

Hamburg, február 26. (Zárlat.) 4²⁰/100-os ezüstjádék 100.20. 1860. sorjegy —. Déli vasút 135.50. 4¹⁰/100-os Osztrák aranyjádék 101.—. Osztrák hitelrészvény 199.10. Osztrák-magyar államvasút 136.30. Osztrák jádék 99.70. 4¹⁰/100-os magyar aranyjádék 98.—. Az irányzat nyugodt.

New-York, február 26. (Törvényesítés.) (Zárlat.) Gyapot: New-Yorkban helyben 14.75 (14.10). Febr.-ra 14.35 (13.86). Májusra 14.69 (13.96). New-Orleansban helyben 14.— (14.4¹), — Petroleum: Stand white New-Yorkban 8.95 (8.95). Stand white Philadelphában 8.90 (8.90). Refined in Cases 11.65 (11.65). Credit Balances at Oil City 1.80 (1.80). — Zsú: Western steam 8.30 (8.20). Rohe és Brothers 8.35 (8.35). — Tengeri irányzata állandó. — Februárra —. — (—). — Májusra 62.1/4 (62.1/4). — Júliusra —. — (—). — Buza irányzata állandó. — Piros szú helyben 112.1/2 (112.1/2). — Febr.-ra —. — (—) Májusra (105.1/2) (107.1/2). — Júliusra 101.1/4 (103.—). — Szept.-re —. — (—). — Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.1/2 (1.1/2). — Kávé: fair Rio 7. sz. 6.1/2 (7.—). — Febr.-ra 5.50 (5.40). Májusra 5.75 (5.70). — Liszt: Spring wheat ciers 4.25 (4.25). — Kukor: 2.1/2 (2.1/2)—. — On: 27.75.—. — (8.12—28.12). Réz: 12.50—12.75 (12.50—12.75). (A zárójeleiben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, február 26. (Törvényesítés.) (Zárlat.) Buza irányzata állandó. Febr.-ra —. — (—). Máj.-ra 104.1/2 (107.1/2). — Tengeri irányzata állandó. — Februárra 53 1/2 (53.1/2). — Zsú: Májusra —. — (—). Júliusra 8.05 (8.12). — Szalonna short clear 7.93 (7.62). — Sertészsú: Júliusra 16.30 (16.58). — (A zárójeleiben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

A VIKTÓRIA-REND VITÉZE

(28)

ANGOL REGÉNY

Irtá: Mrs. ALEXANDER

— Jöjjön, Brown ur! — kiáltott föl végre Vali — mennem kell, mert: „Az esthómaly ránc borul!” mielőtt hazaérék s ön nem hagyhat el! Jöjjön hozzánk ebédre. Szüleim nagyon örülnek majd... Nincs egy óltörze? Soh'se bánja, magunk vagyunk csak. Margit, te nagy imponzor vagy! Epp oly kevéssé van influenzáz, mint nekem! Eljősz csütörtökre a futtatásra?

— Nem tudom biztosan. A néni nem akar, nem szeret az akadályversenyt... közönséges mulatságnak tartja.

— Jöjj velünk Margit! Apám, azt hiszem, ugys átlavagol, s gondoskodik elegendő szobákról. Kissé nyugtalanít, hogy anyám minden áron odakivánczik a versenyre. Most olyan ideges... nem is a régi. Csupa veszedelmet lát a nagy akadályugrásokban, s mégis elhatározta, hogy föltétlenül megnézi. Te természetesen mindnyájunk kívánsága, hogy Everard lova és szokója győzőn — s barátságosan bölintott egyet Brown felé — Rupert lord is lovogol?

— Az akadályversenyben nem. Másnap lovogol majd az urlovak versenyén.

— Hát veletek megyek, édes Valim. Még sohasem láttam akadályversenyt. Igaz, hogy én is rettegek tőle, mint a kedves lady Stapylton, de azért mégis kíváncsi vagyok rá.

— Jöjj el hozzánk ebédre holnap s aludjál nálunk, Margit... mert korán indulunk el a versenyre.

Margit szívesen megígérte, mire Vali elbuszított tőle.

— Remélem, hogy győz majd! — volt Margit utolsó szava Brownhoz.

— Bizék bennem, erősen rajta leszek! — mondotta Brown önkéntelenül, mindaddig fogva tartva Margitnak feléje nyújtott picit kezét, amíg Margit pirulása nem figyelmeztette tapintatlanságára.

Lady Hazelhurst nagyon bosszus volt, amiért Margit lejött a szobájából.

— Szeszélyes iruska! — kiáltotta föl lady Hazelhurst, amikor az inasok kimentek s magára maradt Manverssal a csemegénél. — Délelőtt lejött, s három órahosszat beszélt azzal a Stapylton leánnyal és... mit gondolt, még kivel? ... Brownnal! Csudálatos, hogy sir Robert megengedi leányának, hogy ilyen emberrel járjon, aki csakis szerencsés és véletlenségből nem cipő-tisztítója vagy lovasza.

— Ha, ha! — kacagott Manvers — Brown olyan fickó, aki bizonyára fölemelkedik majd. Nem valami köléjtő vagy vízholdó! Atkozottul ügyes fiu, kedves unokatestvérem. Nagyon örülnék, ha szerencsésen összekelne látnám már őt Stapylton Valival.

— Összekelve Stapylton Valival! Ezt az embert! — s ámulatában elhallgatott.

— Ó, van nekem erre okom, higye el — majd olyan furcsán kacagott, ami lady Hazelhurstnak sehogy sem tetszett.

— Brown iránt való hálája, Rupert, valóban tulzott. Nem olyan nagy dolog az olyasvalakitől, aki megszokta a csatát, ha valamivel többet harcol.

— Páratlan a logikája! — kiáltott föl Manvers, még jobban kacagva. — Megfelekedik arról, lady Hazelhurst, hogy az emberek már még sem szokják meg, hogy elveszíték az életüket, különösen mások miatt. Higye el, hogy Brown egyszer még mindnyájunkat meglep majd. Ugy viselkedik, mint valami előkelő ember s önhittsége valószínűleg nem is csökken majd, mert mert óvatossá nyugodtsággal gögösködik. Hát olyan hosszas látogatást tett ma...?

— Egy örökkévalóságig volt itt Stapylton Valival.

— Ugy! S bájos unokahuga elég jól érezte magát, hogy három órahosszat elszivelhette a szellem és lélek ömlengéseit? Nem is csodálom, hogy nem bír el több furdaságot, ámbár sejtem, hogy visszavonulásának igazi oka az a szemtelen cikk a helyi lapokban. Szeretném azokat az újságokat félig... nem!... egészen megfojtani. Margit természetesen meg van sértve és a vád részben az én ártatlan vállaíra súlyosodik. Ne haragudjék kérem Margitra. Bizza csak rám, majd kibékítem!

— Kedves Rupertom, ő ugyancsak nem tekinthet fontosnak az én haragomat. Irántam való közömbössége szörnyen sért és érthetetlen. Nem hiszem, hogy annak a leánynak egy cseppnyi szíve is volna.

— Annál jobb rá nézve. Higye el, nagyon kellemetlen adomány a szív, kiszámíthatatlan és a végsőig megbízhatatlan.

— Utálom a szivtelen embereket.
— Biztosítom, hogy könnyebb velük boldogulni.

Rupert lord egyre mulattatta és csillapította lady Hazelhurstot, hogy elfelejtse Margit kiméletlenségét. Manvers elhatározta, hogy föltétlenül feleségül veszi Caresford örökösét s remélte, hogy Brown használja majd föl eszközül céljához. Nagyon vágyott Margit pénzére, de őrá magára is. A maga módja szerint szeretett beléje s egyaránt óhajította szerelmének és titkos kapzsiságának kielégítését.

A kastélyban mindenki érezte, hogy lady Hazelhurst alaposan dühös. Ugyancsak sok fáradságot pazarolt el arra, hogy Margitot lebeszélje az akadályversenyben való megjelenéséről, de hiába.

Nellville kiesszony szokása szerint, a saját feje szerint cselekedett. Elment Eden-Lakba ebédre, s ott is aludt. Másnap pedig ragyogó jókedvvel indult el a versenyre.

Margitra élénken, mint valami izgalmas kép hatott a versenyter, ámbár a sokaságban csak egy alakot látott s az Everard színeit viselte. Milyen pompásan festett... milyen gyönyörűen lovogott! Bármennyire el volt is Margit mélyedve, azért mégis roppant megdöbbsent lady Stapylton ideges izgatottságán.

— Nem szabadna megengedni, hogy az emberek a sport kedvéért az életüket kockáztassák, — dühnyögte a lady. — Ez az árokugrás borzalmas!

— Nem tartom olyan veszedelmesnek, mint a versenyugrást a kettős sövényen át, itt előtünk. Brown bámulatosan szépen lovogol.

Ekkor a generális odapattentet hozzájuk s így szól:

— Most a cél felé rohannak. És mégis Brown győz, mert kitűnő szeme van s pompásan lovogol... a legjobb lovas, akit csak valaha láttam. Itt jönnek!

Négy lovas ugrott elő a csomóból. Az egyik csunyán felbukott és nem juthatott a kettős sövényhez. Egy másik lónak a hátulós lába beleakadt a rekettyebokrokba, amelyek befödtek a korlátot, s bukfenet vetett. Aztalrt Hugó egy ostor-csapással nagyobb erőfeszítéssel serkentette lovát. Black Bessels elsőnek ugrott át a kettős sövényen, majd átugratva még egy akadályon, megszire elügetett és elsőnek érkezett be a célhoz, míg társai messze mögötte összegabalyodva csak aztán jöttek be utána.

Amikor Brown a legveszedelmebb ugráshoz készült, Margit nagy meglepetésére lady Stapylton hírtelen olyan erősen ragadta meg a karját, hogy belefájdult, miközben izgatottan ismételtette:

— Szent Isten, mi lesz! Él-e... Meghal-e!

— Él! — nyugtatta meg Margit. — S látom arcából, hogy győzni fog!

A következő pillanatban harsogó tapsvihar zugott végig a közönség sorain, az emberek áttörve a korlátot, nagy tömegekben özönlöttek el a versenyteret s követték a győztest a sátorhoz.

— Eljen Everard!

— Eljen Brown, a Viktória-kereszties!

— Eljen a kék-fehér!

— Hamar egy kis vizet! — kiáltotta Margit a generálishoz, aki odalépett a tribünhöz, hogy beszélgessen velük — lady Stapylton rosszul van.

Lady Stapylton felcsudott, mire vizet hoztak. De Vali és Margit, sőt még Everard is, aki ekkor fölkereste őket a tribünön, megjárdék, annyira bágyadtak látszott. Unszolták a hazatérésre, ami a ladyt majdnem kiharozta a békétüresből s makacsul megmaradt a mellett, hogy beárja Brown-t és szerencsét kíván neki.

Egy kis idő elmúlt még, mire Brown megjelent Everarddal. Nagyon nyugodtnak látszott. Elmondotta, hogy fölkereste Johnson-t, aki olyan veszedelmesen bukott le az utolsó akadálynál s valószínűleg ágyban fekszik majd egy ideig. Aztán olyan pillantást váltott Margittal, amely meggyőzte mindkettőjüket arról, hogy mennyire fölösleges néha a szó.

Everardot és a generális roppant felindulásba ejtette a fehér-kék győzeime. Élénken meghányták, vetették a versenyt. Margitnak feltűnt, hogy Brown ezalatt milyen gyöngéd figyelemmel árasztotta el lady Stapylton-t, aki végre ráállott, hogy hazameg, de biztatta a leányokat, hogy ők csak maradjanak. Ezek azonban megmaradtak a mellett, hogy mégis elkísérik, s lady Stapylton Brown karjára támaszkodva indult kocsija felé.

— Milyen kedves és előzékeny, — jegyezte meg Vali, amikor Margittal a kertlen sétálgattott, — azután téát készített lady Stapyltonnak, akit a hálószobában kényelmesen elhelyezett a pamlagon. Nincs az a nő, aki gyöngédebb lehetne. Everard Jakob is azt mondotta, amikor eljöttünk. Szeretem Brown-t, de nagyon sajnálom.

— Miért? — kérdezte Margit gyorsan... s arcába szökött a vér, amikor tekintete találkozott barátinjével.

— Hogyne — felelte Vali, aki meglátta az áruló pirt — jól tudod, hogy miért sajnálom.

Vali most célzott először erre a dologra. Nem tartoztak azok közé a leányok közé, akik kacagva feccsognak egymással hódításaikról. S nem alacsonyítanak le a világot sem az olyan szent és komoly dolgot, mint a szerelem, hogy gunyolóddó mulatság tárgyául válaszzsák. Margit a legbőlebb feleletet választotta... Haligatott. Különbben is ez a dolog komolylyá vált ranévre. Egyre jobban meggyőződött arról, hogy napról-napra az a remény biztatja, hogy viszontláthatja őt s hallhatja a hangját. Remegett a jövőtől és az esetleges szenvedésektől, amelyeket az számára rejt. Milyen boldogan élnének mindketten... ha... ha ő is szeretné őt. De abban nem volt bizonyos. Hogyan is győződhetnek meg? Némely pillanaton azt hitte, hogy Brown szereti, más-kor kétékelkedett s remegett, hogy elárulja magát. Különbben gazdagsága, társadalmi állása... mindez legyőzhetetlen akadály. Csak tudná, hogy milyen büszke volna arra, ha feleségének nevezhetné magát! Remegett a nagy örömtől, ha rá gondolt.

S mindenféle gondolatai közepette meglepődve csodálta, hogy lady Stapylton mennyire kiütöti Brown Hugót. Érezte, hogy e mögött valami lappang, amit nem tud. De éppen ezért még jobban szette a ladyt, mint valaha. Vajjon tanácskozhaték-e ezzel a szeretett barátinjével? Nem!... Szemlél-szemben látta magát lady Stapyltonnal, s érezte, hogy nem gyónhatná meg neki titkát, s mit pedig meg kellend cselekednie, ha tanácsot kérne tőle. Nem!... Rá kell bízania a véletlenre, hogy megmentse az elválás keserűségétől. Mindent megadhatna neki, amit csak férfi szíve kívánhat... de vasszálakból szőtt, láthatatlan háló választja el őket egymástól.

Minden attól a hatalmas kérdéstől függött, amelyet azelőtt már egy kevésbé szerencsés Margit is fölvetett, hogy: „Szeret... nem szeret!”... Nem! Nem tehet semmit sem.

XVIII. FEJEZET.

Néhány napra az akadályverseny után tartották meg Everardéknál a bált.

Brown, aki rendesen egy pár perccel előbb érkezett meg Eden-Lakba, most kissé elkéssett.

— Korábban ebédelünk ma, mert feleségem még fölöltözteti önt, s ön kissé elkéssett, — mondotta sir Robert kedvesen, miközben kezét fogott vendégével.

— Ezer bocsánatot kérek. Ez kiment majd, s Brown odanyújtott egy sárga levelbörteket.

— Távirat...? — A generális fölbototta a táviratot és felolvasta: — Hallgassák csak meg ezt: „Holnap három órakor jelentkezzék Preston generálisnál a lovas őrségnek!”

Föl kellett keresnem az ezredet, hogy szabadságot kapjak, táviratválaszt is küldöttem, mindehhez idő kellett, — mentegetődzött Brown.

— Bizony kellett, hasznosan töltötte el az időt. Biztosan számíthat a kinevezésére, édes fiam, s azt hiszem, hogy gyorsan felküldi majd magát.

— Tiszta szíveimből kívánok önnek szerencsét — mondotta lady Stapylton, feléje nyújtva kezét.

— Önnek ugy-e, el kell akkor mennie? Nagyon sajnálom! — mondotta Vali őszinte szíveséggel.

— Köszönöm... szívből köszönöm mindnyájuknak irántam mutatott nagy jószágukat — mondotta Brown meghatottan s megcsókolta lady Stapylton kezét.

— Előléptetése természetesen legszebb éveiben távol tartja majd hazájától — jegyezte meg lady Stapylton s hangjában mintha elfojtott zokogás rezgett volna.

— Hogyne, — felelte Brown — de eltekintve a bucsuzás fájdalomtól, rám nézve ez a legüdvösebb.

— Teringtét, Brown! — mondotta a generális — de brdögverü ön! Cseppet sem látszik izgatottnak a váratlan szerencsétől... Itt az ebéd! — aztán odafordult az inashoz, aki éppen benyitotta az ajtót. — Jöjjön csak ide! Hozzon ide pezsgőt, Barnes!... Iszunk az egészségére, Brown fiam!

Ebéd után Brown fölment a szobájába, hogy fölvegye a festői szép jelmezt, amelyet lady Stapylton kölcsönzött neki. A lady erősen meghagyta, hogy fölkeresse aztán a szobájában, hogy meglássa, vajjon ugy vette-e föl jelmezt, ahogy kell.

— Ruha teszi az embert, — gondolta Brown, mikor nézegette magát a hosszú forgatható tükrében. — Pompásan simul ez a ruha, ámbár vállban kissé szűk. — Kiment, hogy fölkeresse a háziasszonyt.

A lady alacsony, öblös széken ült, kezébe támasztotta fejét. Amikor fölrezzent, Brown még ott látta szemén a könnyek nyomát.

— Most indul a londoni futárvonat — mondotta a lady. — A vonat füttye behallszott hozzájuk, mert a vasut végigszaladt sir Robert birtokának határára.

(Folytatása következik.)

KÜLÖNFÉLÉK

Vigasz könnyekben.

— Goethe. —

Mért van az, hogy szomorkodol,
Míg mindenki vidág?
Szemedem észrevenni ezt,
Sirtál, ne is tagád.

— Ha magányomban sirtam is,
Saját fájdalom az,
Könnyem patalka enyhülés
Szívemnek és vigasz.

Mi, víg barátid, hívunk,
Ó jer kobánkra, jer!
Bízd rák, ha vesztél valamit,
Könnyebb úgy a teher.

— Ti zajongtok s nem sejtitek,
Mi kínoz engemet.
El nem vesztél'om, én szegény,
De enyém sem lehet.

Oly ifjú vagy, hamar tehá,
Szedd össze magadát!
Célot elérni van erőd
S van benned akarat.

— Ó nem, elérni nem tudom,
Hisz messze, messze van.
Mint ama csillag, úgy ragyog
Távolban, magasan.

Örtül a csillag fénynek,
Am birni ne kívánd!
S örömtelen tekintés rád
Sok vidám éjszakán.

— Sok szép napon tekintek én
Körül örömtelen;
Hadd sirjam át az éjeket,
Míg vannak könnyeim.

Szendről Irma.

† **Japánok a német főiskolákon.** A német orvosgyetemeken, de főleg Erlangenben igen sok japán tanul orvostudományt. Ezek a japán származású orvostanhallgatók először saját hazájukban szerzik meg a diplomájukat és csak azután, tehát ugyyszólván élemedett korban jönnek a német egyetemekre hogy tapasztalataikat kibővítsék. Nem ritka az ilyen hallgatók között a családos ember sem, aki feleséget, gyermeket hagy messze hazájában, ahová még ő távol van atyja ügyel fel. A német nyelvet legtöbbször már odabaza elsajátítják, de azután majd mindegyik fogad egy-egy német tanítót, hogy teljesen tökéletesítsék ebbeli tudásukat is. A japán hallgatók többnyire maguk közt érnek kezesek és csak nagyon keveset az európaikkal. A nyílvanosság előtt mindenkor kifogástalan európai öltözködésben jelennek meg, de viszont lakásukon már teljesen hazájukbeli divat szerint öltözködnek. Legtöbbször színes selyemből készült kabátban van rajtuk és az étkezésnél guggolnak. Eledeleik rendszeres rizs és hal, de nagyon lel-

kesülnek a cukrászsüteményért is. Italuk leginkább a tea. A szeszitalt nem szeretik és kis pipákból hazájukból szállított dohányt szívnak. Jellemző, hogy a japán egyetemi hallgatók az összes nemzetbeliek között a legpontosabb fizetők és olyan kvártélyos asszonyról nem tud senki, aki valaha arról panaszkodott volna, hogy japán szobaura fizetés nélkül bucsuzott el a kapuféltától.

† **Japán katonák katekizma.** A japán tisztek egész katekizmust állítottak össze, amelyvel a légénységben ébren tartják a bátorságot és föltétlen engedelmisséget. Bizonyos kérdéseket nap-nap után megismételnek a katonák előtt azok meg nyomban megadják a stereotip feleletet. Így aztán napirenden van a japán hadseregben az ilyen párbeszéd:

- Ki az urak?
- A császár.
- Mi a katonai szellem?
- Engedelmisség és önfeláldozás.
- Miben áll a föltétlen bátorság?
- Előrohanni minden vészen át.
- Honnan való a vér, amely zászlókat pirosra festi?
- A katonáé az, aki a harcban lobogtatta a zászlót.
- És ha meghal, mi marad neki?
- Dícsőség.

TAJÉKOZTATÓ.

Liebig-féle
Nékülözhetlen minden konyhában.

A legjobb bűst gyors elkészítése.

hus-kivonat.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Mulattató. Szavaltatok, szabad előadások, vidám eszmecserek felelnek a célnak. — **Vasárnap.** A pápai császári és királyi *matricz-szkola* aliszti rangfokozatra alkalmas tengerész-katonát nevei, akiből soha sem lehet tengerész-tiszt. Eppen ebből az okból vagonos vagy művelt fiatalembert jól sem vesznek az intézetbe. A K. u. k. Hala-Admiralitát Póla címzéssel ellátott bélyegmentes tolyamodáshoz követ-

kező mellékletek szükségese: honosság; bizonyítvány; keresztlevél (a pályázónak 15-17 évesnek kell lennie); katonarrosi bizonyítvány a testi alkalmasságról; erkölcsi bizonyítvány; a szülő bealegezőnyilatkozata s kötelező arról, hogy a pályázó annyiszor négy évig szolgál, a hány óvet az iskolában eltölt; végre az elemi iskola negyedik osztályáról szóló bizonyítvány. A tanfolyam két évig tart. Ez alatt az idő alatt a növendék teljes ellátás és husz fillér napi-szoldot kap. Két év múlva mint másodosztályu matricz lép katonai szolgálatba s csakhamar előlép az altiszt állásokba. A haditengerészetben kiszolgált altiszt könnyen talál alkalmat a hajós-kérsaságoknál, amelyek kormányosnak és kikötő-biztosnak alkalmaszák, sőt nemrikan még kapitányi állást is szerezhet. — **Szorgalmas olvasó.** A soró áson meg kell jelemnie s mindeneire adja be a kedvezményes szolgálatra vonatkozó folyamodását. — **Szedikélt előzet.** Orvos-tól kell tanácsot kérnie. — **B. S.** Utólevélre okvetlenül szüksége van. Besoroztatása után s katonai kötelezettségének teljesítése előtt azonban nem kap levelet. — **N. A. Marosvásárhely.** Válatok ügyveiről e helyt nem adhatunk lelvilágosítást. — **Pottartalékos, 5252.** 1. A családientartókra csak végső szükség esetén. 2. Rendesen magyarul s csak kivéteesen németül. — **O. J. Szent Felena.** Lépjén ezirant érn kezésbe az igazgatósággal, amely bizonyára megönni a dolgot. — **Cigánybáró.** Mítóztassék orvossal megvizsgáltatni. Sorsjegyeiről legközelebb. — **F. M. A.** sorozástól teljesen függően ez a hagyatékú eljárás. — **Nevelő.** Illetőségi helyt kérje avatóvénnek áttételét. — **W. fa-kerekeskedő.** A szállítási feltételektől függ. Sorsjegyeiről legközelebb. — **Tanító.** Az iskolaszék hataskörébe tartozik, hogy kiknek a felvételét engedje meg, ez azonban az ön dótációját nem érinti. — **H. E. előzet.** Mítóztassék elhinni, hogy bírói dótés alatt levő ügyveiről a válatos ismertetések alapján lehetetlen véleményt mondani. — **S. I.** Az alapítvány ölti rendelkező hatósághoz kell fordulni, ha nem a rendeltetése szerint használják fel. A felsőbb fórum a belügyminisztérium. — **S. S.** Az ügy mibenlétéről ügyvéd révén szerezhet biztos tudomást. — **K. K. Tencsén.** 1. Megsemmisítési eljárás kell folyamathat tenni. 2. Ha a hátralékot lefizeti, jogbátrány nem éri. — **B.** Csak pénzügyminiszteri engedéllyel lehet ártélt nélkül átrátni. — **F. Gy.** Az 1903-beliek. — **A. Gy. Kassa.** Államvallás Japánban nincs és újabban a vallás szabad gyakorlása mindenkinek meg van engedve, amennyiben az állam rendjébe nem ütközik. A legérgebb vallás Japánban a sintoizmus; ezt a vallást követi a mikadó is. Sok buddhista is van Japánban. — **Maturandus. Zenta.** A tanárjelöltnek négy évet kell töltenie az egyetemen, a technikusnak ugyanannyit a műegyetemen. Tandij félévénként 75 korona. — **K. S. Szent-Ládv.** Szabad melegezés s a munka értéke döt mindendezben. Az ügynök is maga alapítja meg feltételeit. Az óvadókra vonatkozó adat téves. — **K. B. F. Bányá.** Az üzletét bezárhatja de köte es a dohánnyarustást belül, megfelelő helyen végeztetni. — **A. J. Nagyida.** Mivel az öt évet betöltötte nézetünk szerint joga van hozzá és nemokára meg is kap. — **Üvegfüvő.** Uveveit a belügyminisztérium révén szerezhet. Hogy áláshoz jut-e, ezt igazán nem tudhatjuk. A budapesti konzulnál nem kell jelentkeznie, a berlini nagykövetnél tanácsos. — **W. N. 1.** Ha a köösönös vonzalomról ketöltükön kívül még senki sem tud, akkor a világ előtt a társadalmi érinkezés mindama formát meg kell taranni, amelyek az egymásra néze idegen ismerősökre mindig kötelezők. A bizalmasabb megszólítás csak akkor kezdődhetik, ha az eljegyzés megtörtént. Bárán eltagadhatjuk. — **P. M.** Utólag is beszedhető az adó. Amennyiben nem rendekezik megfelelő anyagi eszközökkel átváltozatható. Ha iparendelést kapott, kimerhet.

Dr. Füredi
v. kórházi főorvos, katonai-, megeyel- és ker. pénztári főorvos, a Medjité rend lovagja stb.

Titkos betegségek

impotentia, nemi és női bajok legqualifikáltabb specialistája. Rendel: 9-4, este 7-8; Bpest, IV. Váci-utca 12. Vegyi- és görösi vizsgálat mellett, levél után is biztos gyógyszer. Mersékelt d j

FÉNYKÉP-KÉSZÜLEK

Elsőrendű gyártmányok, részletfizetésre is.

Arjegyzéket tessék kérni.

AUFRECHT és GOLDSCHMIED
FÉNYKÉPESZETI OSZTÁLY
BUDAPEST, VI. ERDŐS UTCA 32.

Alkalmas képviselőket felvétetnek.

2 millió Gleditschia
ezre 5 kor.

Több ezer almafa
szaza 4 kor.

Mindennemű gyümölcsfa, diszfa, gazdasági fa, csemete, diszcsereje, dugvány, oltóvessző, faiskolai cikk, nagy gyümölcsű földieprek, málna.

20,000 db nemes rózsza
a legkiválóbb fajokban a

Bajai Gyümölcsészeti Egyesületnél kaphatók.

Arjegyzék ingyen és bérmentve

A 13315. számú

„Forgó motollapálcákkal bíró motolla“

című, 1898. július 25-éről kelt magyar szabadalomra

vették vagy engedményesek keresztetnek.

Szives ajánlatok „W. P. 551“ alatt Mosse Rudolfhoz Bécs, I. Seilerstätte 2, intézendők.

MAGYAR

orvosi műszertár

Budapest, VII., Kerepest-ut 32., a Rókus-kórházzal szemben.

Univerzális

sérvkötők!

Műlábak!

Műkezék!

Gummi

és hálhólyag-különlegességek, valódi francia gyártmány, 2-12 kor-ig tucatja, rövid Capottok 4-10 10 kor-ig tucatja, női óvszer, pess. oculus, orvosi rendeltre, 3-5 kor. darabja. Diana-öv havibajkötél, 3-7 kor. drbjá.

20 kor. megrendelésnél 20% engedmény.

Betegtoló-székek

és az összes betegápolási cikkük nagy választékban kaphatók. Nagy képes arjegyzékek diszcreten, ingyen és bérmentve.

A Vörös Keresztre ügyeljünk.

„TRIAS“

az egyedüli megbízható szer titkos betegségek ellen, mert az 2-3 napi befekendéssel a folyást utóbaj és fájdalom nélkül teljesen megszünteti. — Férfinak 2-3 fill., nőnek 3-4 fill. beküldése után bérmentve és titkoltatás mellett küldi Papp gyógyszerárta Tiszazendrőre, Fő-utca 8. Fecskendők 1 koronáért számittatnak. Rakta: Török J. gyógyszerártnak, Király-utca 15. és Andrássy-ut.

Ne vezettesse magát félre,
ha ÉPP OLY JÓT
ajánlanak, mert

„TAURIL“

a jelenkor legszívósabb tömitóanyaga áll ellent legjobban: a magas és tulhevített gőznek.

Ismertetéssel, mintákkal és ajánlattal díjmentesen szolgál

SCHOTTOLA ERNŐ, BUDAPEST
Fonócsere palota.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház húgyszervi és bujakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendszeres foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

titkos betegséget

(húgyszervfolyást, sebeket, syphilist és önfertőzésből támadt idegbajokat).

Meglepető az eredmény FÉRFIU GYENEGESÉGNEL (IMPOTENCIA) még erősebb egyéneknél is.

Biztos siker folytán honorárium utólag is fizethető.

Levelekre díjmentes válasz; kívánára gyógyszernek

Rendelés delevél 9-3-ig, este 6-8-ig.

Budapesten, Erzsébet-körut 12. sz.

Félelet: bejárt a lépcsőnél. Külön váróterem

